

QUIRIERUL UCRAINEAN

Luptati și veți învinge!

M. Ulebrun

Serie nouă, nr. 275-276 / noiembrie 2014

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

A evoca tragedia Holodomorului este întotdeauna cutremurător. Nimic nu poate fi mai inuman, mai irațional decât exterminarea unui popor prin înfometare. Niciodată respectul nostru, al celor care trăim astăzi în societăți libere și democratice, nu se va putea ridica la înălțimea și intensitatea suferinței și a nevinovăției victimelor Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933.

au participat, după unii cercetători, aproximativ 1,2 milioane de persoane. În primele 7 luni ale anului 1932, organele Direcției Generale Politice au înregistrat în Ucraina peste 900 de proteste. De asemenea, în aceeași vreme, în Ucraina au ieșit din colhozuri 41.200 gospodării țărănești, cca 500 consilii satești refuzând să accepte planurile nerealiste de colectare a cerealelor.

tic, care a avut ca rezultat nu numai dispariția unei importante pătri de țărani înstăriți, ci și a unei întregi generații de la sate.

La 15 mai 2003, Rada Supremă a Ucrainei a votat o rezoluție prin care Holodomorul a fost declarat genocid organizat deliberat de autoritățile centrale sovietice împotriva națiunii ucrainene. Și guvernele multor țări au recunoscut în mod oficial Holodomorul drept genocid. Din

Comemorarea Holodomorului în România

De aceea, în fiecare an, în a patra săptămână a lunii noiembrie, poporul ucrainean marchează Ziua memoriei victimelor Holodomorului, o crimă unică în istoria umanității, care a avut loc în inima Europei. Acum 81 de ani, Holodomorul a fost provocat de Stalin, care a ordonat colectivizarea forțată a agriculturii și i-a lipsit pe țărani de orice ajutor, fiindu-le confiscate grânele și toate produsele de consum din gospodării.

Conform cercetărilor întreprinse, Holodomorul a luat viețile a milioane de oameni nevinovați. Aproape că nu a rămas familie ucraineană care să nu-și jalească un frate, o soră, un soț, o soție, un fiu sau o fiică.

Chiar în acele vremuri cumplite, mii de ucraineni au luptat, uneori, cu arma în mână și și-au apărat dreptul la libertate și la viață. Răscoala țăranilor ucraineni din anii 1930-1932 a pus în pericol realizarea planurilor lui Stalin. Regimul se temea că rezistența ucrainenilor va duce la căderea lui, căci în prima jumătate a anului 1932, 56% din protestele ce aveau loc în URSS, erau în Ucraina. De aceea, drept răspuns Stalin a dat acestora o lovitură de grație prin foamete organizată artificial.

Pomenind milioanele de victime ale acestei cumplite crime, trebuie amintiți în mod special aceia care au opus rezistență până în ultima clipă.

Centrul rezistenței față de politica bolșevică de colectivizare și industrializare forțată a constituit-o satul ucrainean. În anul 1930, în Ucraina au existat peste 4 mii de proteste de masă la care

Memorialul Holodomorului din Kiev

Țăranii chinuți de foame atacau silozurile de cereale adunate de la ei, sabotau activitatea colhozurilor, iar, odată cu extinderea foametei, puneau mâna pe arme. Această rezistență spontană a stat la baza acuzațiilor potrivit cărora în Ucraina anulului 1933 se pregătea o răscoală de care s-a folosit puterea de ocupație pentru a justifica foametea artificială. Așadar, exterminarea fizică în masă a țăranului ucrainean prin foamete a fost un act premeditat al sistemului poli-

pacate, mai există oameni în Ucraina, nu atât istorici, cât mai ales politicieni, care socotesc că Holodomorul nu a fost un genocid. Considerăm că este o manevră a susținătorilor proruși care încearcă să diminueze responsabilitatea regimului sovietic totalitar.

Suntem convinși că Europa modernă nu va mai accepta niciodată ororile la care au fost supuși frații noștri din Ucraina. Dar datoria noastră este de a face lumină în ceea ce privește această perioadă din istorie pentru ca generațiile viitoare să nu mai calce niciodată pe acest drum.

Ucrainenii din capitala București au adus un pios omagiu celor care au pierit în Holodomor într-o ceremonie organizată la Centrul Cultural Informațional al Ucrainei, la 21 noiembrie a.c. La eveniment au participat diplomați ai Ambasadei Ucrainei în România, lideri ai UUR, membri ai comunității ucrainene din București, jurnaliști, oameni de cultură. Toți au aprins câte o lumânare spre neuitarea milioanele de victime ale Holodomorului.

Evenimentul a fost moderat de dl Teofil Rendiuk, ministru-consilier al Ambasadei Ucrainei în România, care a evocat atrocitățile petrecute în Ucraina anilor 1932-1933. Au mai rostit scurte cuvântări dna Iaroslava Colotelo, vicepreședinte al UUR și consilier superior al Ministerului Culturii, dl Mihai Mihailiuc, jurnalist.

Ceremonia s-a încheiat cu vizionarea filmelor documentare „Holodomorul din Ucraina” și „Sotnia celestă”.

Ion ROBCIUC

Comunicat de presă privind rezultatul alegerilor parlamentare din Ucraina

In calitate de reprezentant al minorității ucrainene în Parlamentul României, salut rezultatul alegerilor parlamentare anticipate, organizate în Ucraina, în ziua de duminică, 26 octombrie 2014, și alături de comunitatea de ucraineni din România, doresc să transmit aprecieri poporului ucrainean pentru alegerea făcută în stabilirea noii componente a legislativului de la Kiev.

Scrutinul reprezintă un progres major pe calea normalizării scenei politice din Ucraina, în pofida tensiunilor care marchează zonele estice controlate de separatiștii prorusi și a anexării Crimeei de către Federația Rusă, ceea ce a făcut ca nu mai puțin de 5 milioane de ucraineni să fie excluși de la acest exercițiu democratic, iar noua Radă Supremă să numere cu 27 de mandate mai puțin.

Comunicat de presă privind „alegerile” din Donețk și Luhansk

Comunitatea de ucraineni din România nu recunoaște așa-zisele alegeri organizate în autoproclematele republici Donețk și Luhansk, în ziua de duminică, 2 noiembrie 2014, de către reprezentanții grupărilor separatiste proruse, și le consideră o piedică în calea dialogului și a avansării, și așa destul de greoaie, în găsirea unei soluții pașnice de încetare a tensiunilor care macină estul Ucrainei de mai bine de șase luni.

Aceste două așa-zise scrutine - cel prezidențial și cel legislativ - contrazic acordurile semnate, în septembrie, la Minsk privind reglementarea conflictului din regiunile estice ale Ucrainei, precum și legislația specifică creată în scopul aplicării regimului special de autogovernare locală și, mai mult, reprezintă

Domnului Pavlo Klimkin, Ministrul Afacerilor Externe al Ucrainei

Stimate Domnule Ministru,

Am aflat de decizia Ministerului ucrainean de Externe de a închide, din lipsa fondurilor necesare funcționării, mai multe misiuni consulare, printre acestea numărându-se și Consulatul General al Ucrainei de la Suceava, începând cu data de 15 noiembrie 2014.

Dincolo de restricțiile financiare, care sunt de înțeles în actualul context destul de dificil, consider totuși că implicațiile unei astfel de hotărâri se vor răsfrânge în mod negativ direct asupra ucrainenilor din zonă, care timp de 13 ani, au beneficiat de serviciile consulare oferite de misiunea de la Suceava. Accentuez acest aspect deoarece, după cum cunoașteți, în județele Suceava, Maramureș și Botoșani din România, comunitatea ucraineană numără

În acest context, peste trei sferturi dintre alegătorii care s-au prezentat la urne au transmis, prin votul acordat forțelor politice prooccidentale, un puternic mesaj privind angajarea ireversibilă a țării spre structurile europene și, astfel, de continuare a orientării trasate prin alegerea Președintelui Petro Poroșenko, cu numai câteva luni în urmă.

Configurația Radei Supreme rezultată în urma alegerilor parlamentare organizate duminică, va reprezenta o bază solidă pentru aplicarea măsurilor de reformă care vizează modernizarea profundă a Ucrainei, în strânsă coordonare cu asigurarea implementării Planului de pace și identificarea de soluții pașnice pentru a răspunde provocărilor actuale.

Ucrainenii au votat pentru pace, stabilitate și un trai mai bun, deziderate care pot fi atinse prin dialog, acțiuni politice coerente și susținerea partenerilor europeni.

Ion MAROCICO,
deputat UUR

încălțări grave ale suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei.

Consider că aceste „alegeri” nu vor contribui la normalizarea situației și nici nu vor pune capăt tensiunilor în estul țării, ci dimpotrivă, vor atrage după sine mai multă instabilitate și insecuritate, iar mult râvnita pace în zonă va fi din ce în ce mai greu de atins. Să nu uităm că, numai în ultimele 10 zile, au mai fost înregistrate 300 de victime, numărul total al morților ajungând acum la nu mai puțin de 4000.

În numele comunității de ucraineni din România, doresc să transmit mulțumiri autorităților române, precum și comunității internaționale, care nu au recunoscut aceste așa-zise alegeri, au condamnat acțiunile de destabilizare a situației din regiunile estice și și-au exprimat în mod deschis susținerea față de unitatea, suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei.

Ion MAROCICO,
deputat UUR

nu mai puțin de 40.000 de persoane, care printr-o implicare remarcabilă în tot ceea ce a caracterizat viața comunității, au determinat nu numai creșterea nivelului de coeziune a acesteia, ci au încurajat și puternice legături cu Ucraina.

În numele comunității de ucraineni din România, precum și al meu personal, vă rog să aveți amabilitatea de a reevalua decizia de sistare a activității Consulatului General al Ucrainei de la Suceava, luând în considerare inclusiv opțiunea de funcționare pe mai departe a acestuia, cu personal redus.

Redeschiderea, cât mai curând posibil, a misiunii consulare de la Suceava ar transmite un puternic mesaj de susținere din partea Kievului pentru ucrainenii din Bucovina și ar veni în întâmpinarea problemelor acestora prin utilizarea tuturor resorturilor diplomatice.

În speranța găsirii unei soluții favorabile în rezolvarea celor prezentate, vă rog să primiți, stimate domnule Ministru, asigurarea întregii mele considerații.

Ion MAROCICO,
deputat UUR

România are un nou președinte

Klaus Werner Iohannis s-a născut la 13 iunie 1959 la Sibiu, este cetățean român de etnie germană. În anul 1983, a absolvit Facultatea de Fizică din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. După terminarea facultății a fost profesor de fizică la diverse școli din Sibiu, iar din 1989 la Liceul „Samuel von Brukenthal”. În anul 1997, a devenit inspector școlar general adjunct, iar între anii 1999 și 2000 a fost inspector școlar general al județului Sibiu.

În anul 2000, a fost ales primar al orașului Sibiu, funcție pe care a deținut-o până în momentul alegerii sale ca președinte al României. În 2002, Klaus Iohannis a fost ales președinte al Forumului Democrat al Germanilor din România (FDGR), funcție pe care a deținut-o până în anul 2013 când s-a înscris în PNL, ulterior devenind prim-vicepreședinte al partidului. Ca primar al Sibiului, a inițiat numeroase contracte cu investitori străini și a primit multiple sponsorizări pentru proiectele sale de la Uniunea Europeană, iar la 28 decembrie 2007, președintele Traian Băsescu i-a conferit lui K. Iohannis Ordinul național „Steaua României” în grad de cavaler, cea mai înaltă distincție oferită de statul român.

Este căsătorit din 1989 cu Carmen Iohannis, profesoară de limba engleză, ei neavând copii.

Klaus Iohannis și-a lansat candidatura pentru alegerile prezidențiale în luna septembrie a.c., a obținut 54,50% din voturi, devenind astfel al patrulea președinte al României.

Ștefania GANCIU

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737**

**E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL”**

ZILELE CULTURII UCRAINESE LA TULCEA

Sfârșitul de toamnă ne-a găsit pe noi, ucrainenii tulceni, în plină activitate creatoare, dominată de pregătirea și organizarea acțiunii menționate în titlu.

Deși, inițial, ne gândeam la desfășurarea unor acțiuni cultural-educative la nivel local, în comuna Crișan și în satul Caraorman, în urma discuțiilor purtate cu conducerea UUR și la sugestia reprezentantei noastre din cadrul Ministerului Culturii, doamna Iaroslava Colotelo, am trecut la proiectarea unei acțiuni ample menite să prezinte în fața etnicilor ucraineni din Tulcea și Caraorman câteva repere importante din tradițiile și obiceiurile ucrainene pe care le întâlnim în Dobrogea, Moldova, Maramureș și Banat.

Ansamblul „Ciorne more“ din Sf. Gheorghe

În perioada premergătoare desfășurării acțiunii am depus eforturi susținute în vederea pregătirii locațiilor și a mijloacelor de transport necesare organizării acțiunii planificate. Astfel, în parteneriat cu Centrul Cultural Județean „Jean Bart“ din Tulcea, personal cu managerul instituției Ionuț Ștefan și cu staff-ul tehnic al acestuia am stabilit detaliile referitoare la manifestarea ce urma a se desfășura pe scena Centrului Cultural, precum și celelalte aspecte legate de activitățile, expozițiile preconizate a se desfășura în foaiere. De asemenea, am purtat discuții telefonice cu președinții filialelor mai sus amintite, respectiv, cu Victor Hrihorciuc, Iura Hleba și Miroslav Petrețchi pentru stabilirea delegațiilor, a traseelor de deplasare și a programelor artistice pregătite.

În paralel cu aceste activități organizatorice, nici noi, tulcenii, nu am avut timp liber.

Astfel, la Tulcea, Ansamblul de cântece și dansuri „Zadunaiska Sici“ cu cele trei grupe componente copii, tineri și seniori a continuat repetițiile în vederea pregătirii și susținerii unui program artistic specific, adecvat momentului. Organizația locală din Caraorman, având în frunte Grupul vocal „Veselka“, pe lângă pregătirea programului și a Căminului Cultural, a desfășurat activități administrativ-gospodărești și de aprovizionare necesare pentru buna desfășurare a acțiunii.

Am luat legătura cu vecinii și prietenii noștri din Reni - Ucraina, respectiv cu Ivan Stadnikov și Vasyl Gonciaruk, reprezentanți ai administrației locale Reni, și Organizației etnicilor ucraineni pentru a fi alături de noi împreună cu Grupul vocal-instrumental „Ridnyi kraj“.

Emoțiile generate de acest eveniment s-au amplificat în ziua de 7 noiembrie când începând cu ora 16:00 au început să sosească primii oaspeți, respectiv Ansamblul de

cântece și dansuri „Veselka“ din Iași, urmat de grupurile vocale „Veselka“ și „Leghini“ din Lunca la Tisa, de Grupul „Barvinok“ din Crăciunești, Maramureș și, mai spre seară, de Ansamblul de cântece și dansuri „Moloda nadia“ din Soca, Timiș.

Manifestarea noastră a debutat în foaierele Centrului Cultural „Jean Bart“, la o ceașcă de ceai sau cafea însoțită de prăjituri și săratele, cu un moment de socializare în prezența unei expoziții de carte și cusături tradiționale ucrainene. În paralel, au fost admirate costumele noastre tradiționale, au fost făcute fotografiile și legate noi prietenii.

După perioada de socializare am intrat în sala de spectacol în jurul orei 19:00 unde președintele UUR - filiala Tulcea, Dumitru Cernencu, a urcat pe scenă dând startul acțiunii culturale nu înainte de a cere scuze, în numele delegației din Ucraina care din motive obiective nu a putut participa la această acțiune culturală.

Programul artistic a debutat cu Ansamblul de cântece și dansuri „Zadunaiska Sici“ care a prezentat câteva cântece tradiționale ucrainene acompaniat la acordeon de profesorul Dănuț Mironov.

Au urmat pe scenă Laura Doroftei, reprezentanta

noastră din Tulcea care, însoțită de grupul de copii, a interpretat melodia „Ricecika, ricecika“, iar copiii s-au întrecut pe sine într-un veritabil dans modern creând, astfel, un moment special.

După aplauzele binemeritate de copiii noștri au urcat pe scenă membrii Ansamblului de cântece și dansuri „Veselka“ din Iași, coordonator profesor Rodica Fălișteanu, care au prezentat două dansuri pline de virtuozitate și simț artistic, și anume dansurile „Berezneanka“ și vestitul dans ucrainean „Hopak“ unde tinerii dansatori s-au întrecut pe sine, etalându-și încă o dată nivelul de pregătire, talentul și seriozitatea de care dau dovadă.

Ansamblul de cântece și dansuri „Moloda nadia“

Un moment original în cadrul spectacolului nostru l-a constituit prezența pe scenă a grupurilor vocale „Veselka“ și „Leghini“ din Lunca la Tisa, coordonator Maria Ciubica, și Grupul de femei „Barvinok“ din Crăciunești, care pe lângă interpretarea cântecelor tradiționale ucrainene au surprins în mod plăcut publicul cu „Kolomyika“ specifică zonei maramureșene.

După îndelungi aplauze pentru a răsplăti evoluția grupurilor maramureșene a urcat pe scenă Laura Doroftei care a încântat publicul cu melodia „Tece voda“, iar tinerii noștri de la „Zadunaiska Sici“, coordonator Laura Doroftei, au prezentat un moment artistic specific ucrainean.

Un alt moment deosebit în cadrul spectacolului l-a constituit apariția pe scenă a vecinului nostru de lângă Izmail (satul Plavnoe), românul Sergiu Potlog, actualmente student la Iași, care a oferit publicului spectator momente de neuitat interpretând într-o manieră proprie cunoscute melodii ucrainene.

Partea de încheiere a spectacolului nostru a aparținut Ansamblului de cântece și dansuri „Moloda nadia“ din Soca, județul Timiș, coordonator preot Cristian Ardelean, care ne-a prezentat în interpretarea grupului de fete melodii tradiționale ucrainene, iar împreună cu băieții, o suită de dansuri tradiționale ucrainene arătând încă o dată simț artistic, dezinvoltură, ambiție și talent. Prezentarea spectacolului a fost asigurată de Minodora Lisovencu, prezentatoarea noastră consacrată pentru asemenea momente.

În ziua de 8 noiembrie, după o binemeritată odihnă, împreună cu musafirii sosiți din țară ne-am imbarcat la bordul navei de agrement „Camena“ și, în ciuda ceții persistente care ne-a îngreunat plecarea către localitatea Caraorman, am pornit în aval pe canalul Sulina și apoi pe

canalul Caraorman către destinația finală Caraorman, unde am ajuns în jurul orei 12:00.

După acostarea navei și coborârea delegației în condiții de securitate la mal, ne-am deplasat către căminul din localitate pregătit pentru un asemenea moment festiv unde am fost asteptați cu pâine și sare.

După o scurtă acomodare cu noua locație și socializare s-a trecut la prezentarea scopului acțiunii care ne-a reunit la Caraorman, precum și a faptului că acest proiect este rodul cooperării și cofinanțării dintre Uniunea Ucrainenilor din România și Ministerul Culturii, iar noi cei sosiți acolo nu am făcut altceva decât să-l transpunem în practică.

(Continuare în pagina 4)

Dumitru CERNENCU

Laura Doroftei împreună cu cei mai tineri dansatori

Vizita deputatului în județele Suceava, Botoșani și Iași

În perioada 10-12 noiembrie 2014, domnul deputat Ion Marocico, reprezentantul Uniunii Ucrainenilor din România în Parlamentul României, a efectuat mai multe vizite în comunitățile de ucraineni din județele Botoșani și Iași, precum și în județul Suceava, unde a avut o întâlnire cu domnul consul general Vasyl Boieciko.

Convorbirile cu domnul consul general au avut loc în contextul deciziei Ministerului ucrainean de Externe de a suspenda, din lipsa fondurilor necesare funcționării, activitatea Consulatului General al Ucrainei la Suceava, începând cu data de 15 noiembrie 2014. Cu această ocazie, domnul deputat a evidențiat, în mod deosebit, activitatea domnului consul general și a întregului colectiv al misiunii, pe durata mandatului de reprezentare a Ucrainei în România, și și-a exprimat speranța identificării unei soluții care să permită redeschiderea acestui oficiu consular, cât mai curând posibil. În numele comunității de ucraineni din România, domnia sa a adresat consulului general al Ucrainei la Suceava mulțumiri pentru sprijinul acordat cetățenilor ucraineni din zonă în rezolvarea chestiunilor concrete cu care aceștia s-au confruntat, cât și pentru efortul de a contribui la intensificarea dialogului intercultural, la promovarea la nivel regional a imaginii comunității ucrainene, ceea ce a dus la aprofundarea relațiilor bilaterale dintre România și Ucraina. Totodată, la Suceava, reprezentantul Uniunii

Ucrainenilor din România în Parlamentul României a mai purtat discuții referitoare la situația minorității ucrainene din județ cu domnul Ilie Niță, vicepreședintele Consiliului Județean Suceava, reprezentanți ai presei locale și cu membri ai comunității de ucraineni.

În cursul zilei de marți, 11 noiembrie a.c., domnul deputat Ion Marocico s-a aflat în comuna Mihăileni din județul Botoșani, unde a participat la implementarea proiectului „Implicarea părinților în educația plurilingvă și interculturală”, desfășurat la Școala Gimnazială „Ion Păun Pincio”. La eveniment au luat parte, alături de numeroși părinți, cadre didactice și elevi aparținând minorității ucrainene, domnii Laurențiu Barbacariu și Constantin Răileanu, primarul și, respectiv, viceprimarul comunei Mihăileni, doamna Simonica Sercola, directorul școlii, precum și doamna Mihaela Huncă, inspectorul școlar județean. Plecându-se de la premisa că părinții pot avea un rol important nu numai în familie, ci și la școală, proiectul își propune respectarea identității etnice, dezvoltarea capaci-

tății elevilor de a relaționa cu ceilalți, promovarea dialogului, susținerea multilingvismului, valorificarea fondului cultural și realizarea unui proces dinamic de identificare a unui spațiu comun de

desfășurare a comunicării etc. Un program artistic special de cântece și dansuri ucrainene a fost prezentat de Grupul „Vesna”.

Cu acest prilej, domnul deputat Ion Marocico a adresat mulțumiri doamnei profesoare Claudia Semciuc, coordonatoarea Grupul „Vesna”, și domnului Victor Semciuc, președintele filialei

Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România pentru implicarea în promovarea tradițiilor, obiceiurilor și culturii ucrainene. Programul de la Botoșani a cuprins și o întâlnire cu membri ai comunității ucrainene din județ.

În județul Iași, domnul deputat Ion Marocico s-a întâlnit cu studenții ucraineni care frecventează cursurile facultăților ieșene, cu domnul Victor Hrihorciuc, președintele filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, precum și cu membri ai comunității ucrainene din județ. O problemă aparte abordată pe parcursul discuțiilor a constituit-o solicitarea adresată domnului deputat de a iniția demersuri pentru construirea în Iași a unei biserici ortodoxe ucrainene, în care să se slujească în limba maternă.

Ion MAROCICO,
deputat UUR

(Urmare din pagina 3)

După rostirea cuvântului de salut de către președintele filialei Dumitru Cernencu adresat atât locuitorilor din Caraorman, cât și celor sosiți acolo, a început spectacolul propriu-zis prin urcarea pe scenă a musafirilor noștri sosiți din Maramureș, Timiș și Iași care au reluat spectacolul prezentat cu o seară înainte la Tulcea și care au încântat publicul spectator prin frumusețea costumelor, a cântecelor tradiționale ucrainene prezentate, fiind răsplățiți cu aplauze îndelungate pentru talent, dăruire și virtuozitate.

Spectacolul de la Caraorman a continuat cu momente artistice prezentate de Grupul vocal „Rybalka” din Crișan, coordonator Lucica Gherman, Grupul vocal „Ciorne more” din Sf. Gheorghe, coordonator Maria Hordei și, în final, gazdele noastre deosebite, Grupul vocal „Veselka” din Caraorman, care a încheiat spectacolul de o manieră proprie interpretând cu aplomb cunoscute cântece ucrainene.

Printr-o fericită coincidență, ziua de 8 noiembrie este și ziua în care locuitorii satului Caraorman sărbătoresc hramul bisericii din localitate de Sfântul Dimitrie, iar prezența noas-

tră acolo cred și sper că a contribuit la reușita acestei sărbători.

La finalul spectacolului, după ce am mulțumit gazdelor pentru primirea căduroasă și ospitalieră, ne-am luat rămas-bun și ne-am deplasat

către nava de agrement „Camena”, la bordul căreia, până către orele 20:30 când am ajuns la Tulcea, spectacolul început la Caraorman a continuat cu brio timp în care s-a făcut schimb de idei, melodii, de adrese etc.

În dimineața zilei de 9 noiembrie, după micul dejun la Hotelul „Egreta” din Tulcea, am organizat o masă rotundă la care am discutat despre activitatea desfășurată, precum și despre

proiecția unor acțiuni asemănătoare în viitorul apropiat. După aceasta, împreună cu grupurile din Timiș și Iași, am vizitat în cadrul Institutului de Cercetări Eco-Muzeale „Dr. Gavrilă Simion” acvariul unde copiii au putut să aprofundeze cunoștințele privind flora și fauna spontană din mediul marin și din apele dulci.

Către prânz, după ce ne-am luat rămas-bun mulțumindu-le pentru efortul depus și prestația demonstrată în cadrul acțiunii noastre, am tras cortina la proiectul „Zilele Culturii Ucrainene-Tulcea 2014”.

Închei nu înainte de a mulțumi încă o dată conducerii UUR, domnului Ștefan Buciuța, și doamnei Iaroslava Colotelo, consilier în cadrul Ministerului Culturii care ne-au sprijinit moral și pecuniar în cadrul acestui proiect, dar și celor care s-au implicat pe deplin în acest proiect, locuitorilor satului Caraorman care au participat la acțiune, partenerilor noștri de la Centrul Cultural „Jean Bart”, manager Ionuț Ștefan, precum și gazdelor noastre de la Hotelul „Egreta” în frunte cu directoarea Tina Ilie.

Totodată, adresez invitația și altora să ne viziteze și poate chiar să se implice în proiectele noastre care contribuie atât la păstrarea tradițiilor și obiceiurilor noastre, cât și la crearea climatului de viață și activitate tolerantă.

OBICEIURI DE TOAMNĂ LA UCRAINENI SĂRBĂTORITE ÎN COMUNA REMEȚI

În șirul acțiunilor culturale ale Uniunii Ucrainenilor din Maramureș, președinte Miroslov Petrețchi, se înscrie și acțiunea „Obiceiurile de toamnă la ucraineni”, organizată în comuna Remeți, cea mai mare comună ucraineană așezată în lunca Tisei.

Ansamblul din Valea Vișului

Astfel, duminică 26 octombrie 2014, în comuna Remeți au început să sosească delegații ale UUR din localitățile ucrainene din Maramureș în frunte cu președinții organizațiilor locale și cu formațiile lor artistice.

Acțiunea a început cu vizitarea Școlii Gimnaziale cu clasele I-VIII din Remeți, dir. M. Ștefan. De acolo oaspeții și localnicii s-au deplasat la sala pentru evenimente și acțiuni culturale din centrul comunei.

Prof. Pasenciuc Vasile, președintele organizației locale a UUR, a deschis și a condus toată festivitatea. La început, a anunțat personalitățile prezente: președintele UUR, Ștefan Buciuța, președintele UUR - filiala Maramureș, Miroslov Petrețchi, viceprimarul comunei, Duruttya Ștefan, prof. Casian Pițura, directorul Liceului „Taras Șevcenko”, consilieri locali, președinți ai organizațiilor locale ale UUR. Au luat cuvântul Ștefan Buciuța, Miroslov Petrețchi și primarul comunei, arătând importanța acestei zile în viața

satului, exprimându-și bucuria de a se întâlni cu principalii factori ai vieții culturale a ucrainenilor din Maramureș.

A urmat spectacolul care a început cu Grupul vocal al elevilor din Remeți („Remeteanka”) pregătit de prof. A. M. Covaci (Ștețca). Grupul de elevi de la Liceul „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției pregătit de prof. Emilia Codrea și Duruttya Marta a interpretat cântece și dansuri ucrainene. Din Poienile de sub Munte au evoluat Grupul de elevi de liceu („Poleanka”) cu cântece și dans local, pregătite de profesoara Veciunca Maria, și Grupul de elevi „Poleanocika” de la Școala Gimnazială nr. 4 sub conducerea prof. Ștețca Ivan. A urmat Grupul vocal „Krasneanka” din Crasna Vișului și ansamblul „Huțulskyi plai” din Valea Vișului cu cântece populare locale și dans popular local. Grupul vocal „Veselka” din Crăciunești a interpretat câteva cântece ucrainene pe două voci.

Un moment emoționant l-a constituit

Grupul vocal al Liceului „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției

evoluția cunoscutului cor mixt pe patru voci „Vocile Ronei” din Rona de Sus. După ce au interpretat câteva cântece ucrainene, au cântat pe patru voci „La mulți ani!” președintelui UUR, Ștefan Buciuța, care luna aceasta a împlinit o frumoasă

Corul „Vocile Ronei” din Rona de Sus

vârstă rotundă și care după cum scrie în cartea sa „O viață în slujba ucrainenilor”, „o mare parte din viață a dedicat-o luptei pentru interesele ucrainenilor”. A reprezentat ucrainenii ca deputat în Parlamentul României, ca președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, iar ca publicist oglindind viața organizatorică și culturală a organizației ucrainenilor. Sala l-a aplaudat îndelung. A urmat dansul popular local interpretat de elevii formației „Sokoleata” din Rona de Sus pregătit, ca și corul, de prof. Geta Petrețchi. Grupul vocal feminin și bărbătesc din Lunca la Tisa, pregătit de Maria Ciubica, a încheiat spectacolul cu cântece populare.

În încheiere, președintele UUR, Ștefan Buciuța, a mulțumit corului „Vocile Ronei” pentru urare și tuturor participanților la eveniment. Prof. Pasenciuc Vasile, președintele organizației UUR din Remeți, a mulțumit formațiilor artistice pentru spectacolul reușit, Primăriei pentru ajutorul acordat în organizarea acestui eveniment, proprietarului sălii, cât și înalților oaspeți.

Sărbătoarea a continuat la masa comună a participanților.

Ileana DAN

În perioada 17-18 octombrie, s-a desfășurat la Iași a opta ediție a Festivalului Interetnic „Confluente”. Acest festival este organizat de Asociația Italianilor din România (RO. AS. IT) și este sprijinit de Guvernul României prin Departamentul pentru Relații Interetnice. Cu această ocazie, din partea Uniunii Ucrainenilor din România, au evoluat pe aceeași scenă „două curcubeie strălucitoare”, și anume Grupul vocal-instrumental „Veselka” (Curcubeul) din localitatea Caraorman, ca reprezentant al UUR-filiala Tulcea, și Ansamblul de dansuri „Veselka” din partea UUR-filiala Iași. Grupul „Veselka” din

Festivalul Interetnic „Confluente” 2014

Caraorman a prezentat o suită de cântece vechi ucrainene arătând celor prezenți că tradiția ucrainenilor veniți în Delta Dunării s-a păstrat până în zilele noastre, iar ansamblul de dansuri ieșean a încântat publicul cu un colaj excepțional de dansuri specifice ucrainene.

În prima zi de festival, începând cu orele 19:00, în piațeta centrală ce se află în parcul Mallului Palas, ieșenii și nu numai, au putut admira un spectacol multicultural aparte, ansamblurile minorităților din România au putut să-și prezinte tradițiile și obiceiurile prin muzică și dans, oferind o incursiune prin frumusețea culturii lor.

A doua zi, 18 octombrie, de la ora 17:00, pe traseul dintre

Complexul Palas Mall și zona Fundație (Casa de Cultură a Studenților), s-a desfășurat parada portului popular, în acordul muzicilor tradiționale ale grupurilor de etnici greci, germani, maghiari, polonezi, ruși-lipoveni, rromi, sârbi, tătari, ucraineni și italieni. Începând cu ora 18:00, la Casa de Cultură a Studenților din Iași s-a desfășurat un festival folcloric de excepție, la care au participat reprezentanți din cadrul mai multor minorități, spectacolul propriu-zis având o audiență numeroasă, fiind urmărit de sute de spectatori. Acest minunat spectacol, pe lângă grupurile și ansamblurile participante, a avut și doi invitați de marcă, pe celebrul cântăreț italian de canțonete Antonio Furnari și pe tenorul Sorin Ursan Delacit, participant la emisiunea „Vocea României”.

Metaforic vorbind, cele două „curcubeie” au strălucit de două ori mai mult la Iași, prin promovarea portului, culturii și tradiției ucrainene.

preot Angelo-Florian DUMITRESCU, membru al Grupului vocal-instrumental „Veselka”, Caraorman

„CEL MAI BUN TRADUCĂTOR AL POETULUI NAȚIONAL AL UCRAINEI, TARAS ȘEVČENKO“

Interviu cu scriitorul Ion Cozmei, vicepreședinte al Societății Scriitorilor Bucovineni

Emil Simion: Există similitudini între creațiile celui mai mare poet român, Mihai Eminescu, și ale celui mai mare poet al ucrainenilor de pretutindeni, Taras Șevcenko. Dacă da, atunci ar fi binevenite câteva exemple din partea dumneavoastră.

Ion Cozmei: Din moment ce atât Taras Șevcenko, cât și Eminescu aparțin curentului literar romantism, multe din motivele esteticii romantice le sunt comune celor doi titani ai literaturii universale. Natura este predominantă în creația celor doi poeți naționali, ea constituind un adevărat sentiment al naturii, în mijlocul căreia se petrec cele mai variate dimensiuni ale existenței telurice, în primul rând iubirea. În mijlocul naturii se simt bine personajele principale ale marilor poeme șevcenkiene (*Fata vrăjită, Maria, Perebendea, Katerina, Ivan Pidkova, Hamalia, Slujnica, Haidamacii* etc.) sau eminesciene (*Lucașăruș, Scrisoarea III, Lasă-ți lumea, Călin (File din poveste), Lacul* etc.).

Folclorul constituie un nesecat izvor al tematicii șevcenkiene și eminesciene, așa cum istoria dă viață marilor teme romantice. Visul este un motiv reprezentativ pentru cei doi mari creatori de geniu, cu specificarea că la Șevcenko visul are o conotație socială, iar la Eminescu predomină „sufletul romantic și visul“.

Emil Simion: Dacă Taras Șevcenko este bine receptat în România, se poate spune același lucru și despre Eminescu în Ucraina?

Ion Cozmei: Este o întrebare mai sensibilă, eu intrând chiar într-un conflict bilateral cu profesorul român de etnie ucraineană Ioan Rebușapcă de la Universitatea din București, după apariția cărții dumnealui „Modernitatea clasicilor“. Articolul meu publicat în „Curierul ucrainean“ din București, dar și în revista „Convorbiri literare“ de la Iași, purta un titlu zeflemitor, „Trudind din greu la Eminescu“, eu contestând re-traducerea din limba ucraineană în limba română a textelor eminesciene, printr-o viziune proprie. Au existat și există și azi în Ucraina traducători din Eminescu. Am în față un volum bilingv „Poezii“ de Mihai Eminescu, la Editura „Elion“, din București, 2000, ediție îngrijită de Mihai Mihailiuc, cu un cuvânt-înainte semnat de Dan Horia Mazilu, în care sunt incluși toți traducătorii în limba ucraineană: cel mai cunoscut este profesorul de la Universitatea din Kiev Andri Miastkivskyi, dar volumul mai cuprinde și pe următorii traducători: Volodymyr Kolomiet, Mykola Ihnatenko, Mychailo Mychailiuk, Ivan Puciko, Terenti Masenko, Consteantyn Bașenko, Abram Cațnelson, Petro Zasenکو, Vasile Șveț, Anatol Șcerbak, Maksym Rylskyi, Mykola Korsiuk, Mykola Upeniek, Iaroslav Șporta, Volodymyr Sosiura, Hryhori Usaci, Nina Matviciuk, Hryhori Kociur, Ștefan Chelaru. Poemul „Lucașăruș“ este tradus exemplar de con-

temporanul de la Cernăuți Vitali Kolodi, premiat și de Anatol Strejteniuk de la Odesa. O bună cunosătoare de limba română este contemporana de la Kiev Tamara Nosenko, ea fiind cea care m-a introdus cu un articol pertinent în Enciclopedia lui Șevcenko, apărută în 12 tomuri la Kiev, chiar în anul 2014.

Emil Simion: Unul dintre comentatorii „Cobzarului“ tradus de dumneavoastră este fostul meu coleg de facultate, Ioan Țicalo. Care este părerea dumneavoastră despre modul cum s-a exprimat fostul meu coleg?

Ion Cozmei: Domnule profesor, trebuie să recunosc că articolul scriitorului Ioan Țicalo publicat în revista „Bucovina literară“, de la Suceava, și în „Curierul ucrainean“, de la București, este cel mai obiectiv și mai pertinent. Articolul merită citat în întregime, purtând un subtitlu semnificativ: Ion Cozmei a reușit să redea întocmai tensiunea, vibrația și polifonia operei poetului național ucrainean.

„Poetul Ion Cozmei, născut în Călineștii lui Cuparencu și trăitor în urbea Sucevei, pare să fie învăluit uneori de nostalgia nesfârșitei steppe, cu gorganele ei mărturisind o însângerată istorie, cu mestecenii care le-au străjuit și au lăcrimat atât amar de vreme, dar au și înălțat rugăciuni pentru izbăvirea Ucrainei, cu zbuciumul și involburarea Niprului, prieten și dușman în același timp, precum în binecunoscutele versuri eminesciene din „Scrisoarea III“. Resorturile profunde ale lui Ion Cozmei l-au apropiat de spiritul creației bardului ucrainean T.H. Șevcenko în încercarea temerară de a transpune poezia acestuia în limba română, începutul fiind făcut încă din 1986. Adept al lucrului bine făcut, poetul sucevean nu s-a grăbit, ci a migălit peste zece ani și abia în 1999 a ieșit în lume cu volumul Taras Șevcenko, „Marele Cobzar“, urmat de Taras Șevcenko, „Poeme“ (2001), Taras Șevcenko, „Tinerele mele gânduri“ (2005), lucrarea de doctorat „Taras Șevcenko, poetul național al Ucrainei și receptarea lui în România“, susținută în 2006, cu mențiunea „Cum laudae“, și publicată în anul următor și, iată, în 2011, apărută, cu sprijinul Editurii „Bukrek“ din Cernăuți, ediția bilingvă a Cobzarului, autorul ucrainean fiind considerat de poetul Ivan Draci, într-un cuvânt „Către popoare și generații“, aflat la începutul cărții, nu „doar geniul“ națiunii ucrainene, ci și întruchiparea spiritului și a onoarei acesteia.“

Ion Cozmei și-a asumat o asemenea dificilă sarcină dintr-un sentiment de insatisfacție față de traduceri anterioare (cea mai

cunoscută fiind a lui Victor Tulbure) și din convingerea că are capacitatea de a transpune, în vibrație poetică, originalul, cu alte cuvinte să limiteze tendința ce se insinuează în activitatea unui traducător, aceea a trădării textului despre care a scris încă din 1974 Ștefan Augustin Doinaș în „Orfeu“ și tentația realului. Cum Ion Cozmei este adeptul respectării atât a literei, cât și a spiritului originalului și având în vedere faptul că poetul e vorbitor bilingv, lectura poemelor din „Cobzarul“ induce la cititorul de poezie o stare de înălțare, rezultată dintr-o combinație sine qua non a traducerii: o corespondență a sensibilității celor doi autori, dedublata la traducător de o autentică știință poetică. De altfel, la apariția celui de-al doilea volum, Ioan Chideșciuc avea să noteze că versiunea Cobzarului din 2001 „restituie geniului ucrainean adevărata aură a unui mare romantic european“, pentru ca în prefața următorului, ucrainologul avizat Magdalena Laszlo Kuțiuik să adauge că „traducerile din culegerea de față sunt îndeajuns de fidele față de originalul ucrainean, depășind cu mult talmăcirile altor traducători din spațiul literar românesc.“

Ultimul „Cobzar“, cel bilingv (e de remarcat și de apreciat așezarea în paralel a celor două texte, Ion Cozmei acceptând, „de bună voie și nesilit de nimeni“, proba de foc a expertizei cunoscătorilor, sau, cum zice însuși autorul traducerii, s-a gândit să ofere lectorului avizat (...) posibilitatea comparării ca în oglindă a celor două texte și a emiterii unor judecăți de valoare privind calitatea și veridicitatea traducerii românești) a primit deja cununa de lauri de la Filiala Bacău aUSR și din partea Ligii Scriitorilor din Vrancea. Textele, de largă respirație, niciodată strofice, cu schimbări ale elementelor de prozodie pentru a reda cât mai veridic un anumit grad al tensiunii eului poetic, pot fi grupate pe mari teme, una dintre acestea fiind „mitul Ucrainei“, pentru care Șevcenko a avut un adevărat cult, aidoma celui nutrit de Eminescu pentru „Dacia veche“. Inima lui Șevcenko bate pentru pământul țării sale, iar slovele răsărite de acolo au o temperatură înaltă, care dau măsura sentimentelor Cobzarului, omniprezent în operă, ca alter ego al poetului, vibrația sa fiind de o cuceritoare sinceritate: „Maică bună, Ucraină, / Să-i aștepți cu dorul/Pe copiii tăi zburdalnici,/Cum ți-aștepți odorul“. Tema e susținută de glorificarea eroilor legendari, luptători neînfricați pentru libertatea cazacilor de pe Nipru, cum a fost Ivan Pidkova din poemul istoric cu același titlu, „Nicoară Potcoavă“, în

versiunea românească a lui Mihail Sadoveanu. Un alt luptător de legendă e atamanul Hamalia, eroul baladei cu acest titlu, cu o teribilă putere fizică, dar și cu un exemplar spirit de sacrificiu pentru libertatea țării sale, poezia amintind pe alocuri de sacrificiul pentru libertatea țării, poezia amintind pe alocuri de cavalcada oștenilor lui George Coșbuc din Pașa Hassan: „De neoprit e căzăciunea - / Și cad de-a dura icenicenii.“

Stăpânirea nemiloasă a străinilor a ridicat mereu figuri de viteji care au adunat energii nebănuite („falaceea căzăcească“), unul din aceștia fiind Taras Treasylo, un demn exemplu de urmat, după credința poetului-cobzar, pentru generația următoare. Bandura cântărețului orb, nevederea fiind semnul unei forțe interioare ieșite din comun, cântă în acord cu elementele naturii, ca în „Haidamacii“ („Supărat pe noi e Niprul, / Plânge Ucraina...), accentuează condiția umilă a poporului, precum la Octavian Goga „Ne este dat mereu a plânge/Și pâinea să o frământăm/Cu lacrimi și sudori de sânge“, ori exprimă mesianic încrederea în izbăvire: „Căci nu moare libertatea, /Sufletul nu moare.“ Interesant e că în poemul „Haidamacii“ Cobzarul e valah și are în vedere atât soarta nedreaptă a ucrainenilor, cât și cea a conaționalilor noștri: Oi, valahi, munteni, / Și voi moldoveni/ (...) Domnul v-a vândut / Turcescului cnut, / Hanului tătar/, Stați în lanțuri iar! Nu vă întristați,/Ci vă închinați/ Măinile vă dați/ Cu cazacii frați“.

Șevcenko e considerat poet romantic, un apostol al neamului în spiritul lui Goethe, Byron, Pușkin sau Mickiewicz, în opinia lui Ion Cozmei, însă substratul său aparținând romantismului e fertilizat de izbucnirea aspectelor realiste. Tirania rusească îl face să zboare în „Vis“ (acompaniat de o bufniță, simbolul întinericului și al înțelepciunii, cunosătoare a celuilalt tărâm), tocmai în Siberia (începutul călătoriei e sub semnul luminozității și al optimismului: „Zburăm, zarea e-n lumină,/Cerule arde-n slavă,/Iar privighetoarea-așteaptă/ Soarele-n dumbravă“, unde va descoperi o lume subpământeană, ocnași condamnați de țarul netrebnic ca să-l sature de aur. Poetul retrăiește la intensitate maximă tragedia înfiorătoare a cazacilor, iar revolta sa capătă uneori forme apocaliptice întru izbăvirea celor oprimați.

(Continuare în numărul următor)

A consemnat Emil SIMION

Cernăuțiul - mare centru de cultură al Ucrainei și farmecul ținutului bucovinean

(Urmare din numărul anterior)

La începutul verii, vizitând Universitatea din Cernăuți, unde am avut onoarea să fiu invitată oficial de către distinsa doamnă profesor dr. în filologie Lidia Kovalet, cercetător și critic literar, colaborator la diferite reviste literare, printre care și „Наш голос“ (Glasul nostru), i-am

Întrunirea scriitorilor în salonul scriitoarei O. Kobyleanska

cunoscut pe mulți dintre corifeii acestei vestite instituții de învățământ superior din Ucraina.

În sala de ședințe a Facultății de Filologie Ucraineană, unde am avut prilejul să fiu prezentată și să prezint la rândul meu literatura și cultura ucraineană din România, am fost întâmpinată cu mult respect și căldură de către întregul corp profesoral al acestei facultăți. În frunte cu domnul profesor dr. Volodymyr Antoficiuk, șef al Catedrei de Filologie ucraineană și, totodată, profesor al Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava, cercetător și critic literar, colaborator al diferitelor reviste literare, printre care „Буковинський журнал“ (Jurnalul Bucovinei), precum și „Наш голос“ și doamna profesor dr. Lidia Kovalet erau: decanul Facultății, domnul profesor dr. Borys Bunciuk, poet și membru al Uniunii Scriitorilor din Ucraina, domnul profesor doctor și prodecanul Facultății Oleksandr Popovyci, domnul profesor dr.

Bohdan Melnyciuk, iar printre cercetătorii științifici erau doamnele: Oksana Ivasiuk (sora renumitului compozitor Volodymyr Ivasiuk), Svitlana Kyryliuk, Valentyna Ciolkan, Nina Cozaciuk. Din întrevederea noastră, din recenziile și articolele publicate în revistele noastre se dovedește că acest minunat colectiv al învățământului superior de înaltă clasă din Cernăuți este direct preocupat nu numai de literatura scriitorilor clasici și contemporani autohtoni, dar și de literatura ucraineană din diaspora și, mai ales, cea din România care, după părerea mea și a lor, e destul de bogată și variată. Marea majoritate a profesorilor filologi de la Universitatea din Cernăuți sunt poeți, scriitori, critici literari și cercetători care promovează cuvântul poetic, știința și cultura în mod direct și intrinsec. De aceea, ne cunosc atât de bine și ne apreciază, încurajându-ne în tot ceea ce facem pentru conservarea limbii materne, dezvoltarea literaturii și păstrarea identității noastre. Însă, ei au în vedere și faptul cum se promovează limba, cultura și scriitura ucraineană în rândul tinerelor generații ca neamul să dăinuie și să reziste diferitelor influențe, asimilării și globalizării. Prin ce modalitate? Prin

școală și lămurirea părinților? Prin biserică? Prin diferite acțiuni și întâlniri culturale și etnice? Sau prin altceva? După mine, prin toate acestea, că toate au valoare și rostul lor. Însă, la diferite manifestări, pe lângă intelectualii satului să fie invitat și publicul simplu, tânăr și vârstnic care, nu numai să asiste la diferite spectacole, cum se procedează de obicei, dar să participe direct și la diferite discuții, lansări de carte, conferințe. Oamenii simpli trebuie să audă cum se pune problema limbii și păstrarea ei, deoarece dintre ei se ridică cei mai mulți intelectuali de valoare.

De asemenea, presa comunității ar trebui multiplicată ca să ajungă și în mâna omului de rând, deoarece și el a fost cândva un elev bun la școală și va fi interesat de ziare și noutăți. Informându-se și citind mai mult în limba maternă literară scrisă, își va îndemna și copiii spre lectura lor, ceea ce va fi un câștig pentru neam. În școlile comunităților ucrainene, limba maternă n-ar trebui să fie privită ca o limbă facultativă sau străină, ci ar trebui să i se acorde mai multă atenție. Așa cum era pe vremuri. Elevii ar trebui să fie îndemnați mai des să scrie compuneri libere, povestioare, să creeze și câte o strofă din poezie, chiar dacă profesorul nu are înclinație spre așa ceva sau programa nu cere. Să încerce să-i încurajeze pe copii, că nu se știe niciodată unde se pitulează veleitarea sau talentul. După părerea profesorilor cernăuțeni, creatorii de literatură ar fi bine să-și popularizeze cărțile și în rândul elevilor și studenților. Să fie invitați să meargă printre ei, să-i cunoască și să fie cunoscuți, și, dăruindu-le, dacă se poate, măcar o carte, îi vor atrage spre lectura ei și poate, de ce nu, chiar spre scris. Astfel se va păstra mai bine limba mamei, cultura, tradițiile, rugăciunea și vor apărea mai mulți tineri scriitori care vor duce ștafeta mai departe. Plăcut impresionată am rămas și la Catedra de literatură româ-

Universitatea din Cernăuți

nă și filologie clasică unde doamna profesor dr. Halyna Zahaiska, șef de catedră și specialist în limba latină, doamna profesor dr. Lora Bostan, locțiitorul șefului de catedră și soția fostului profesor doctor în filologie și scriitor Grigore Bostan, cercetătorii științifici ai catedrei doamnele: Felicia Vrănceanu, Inesa Makar, Oksana Liubimova promovează în rândul studenților, cu har și dăruire, cuvântul poetic al „Luceafă-

rului românesc“ Mihai Eminescu, care-și iubesc limba și tradițiile, le respectă cu sfințenie, indiferent unde trăiesc. Trebuie să menționez și faptul că limba română în toată zona Cernăuțiului este ca la ea acasă, curată și corectă, fără niciun fel de influențe sau interferențe, ceea ce m-a impresionat foarte mult, gândindu-mă și asupra situației noastre, a ucrainenilor din România... La casa memorială, lângă masa de scris a celei mai mari scriitoare ucrainene din toate timpurile, Olha Kobyleanska, de sub pana căreia se strecurau cândva subtil și armonios rândurile romanelor și nuvelilor sale, cucerind lumea literară pentru totdeauna, s-au întrunit maeștri emeriți ai literaturii ucrainene contemporane, cercetători, critici literari și redactori. Aici am avut onoarea să-l cunosc pe talentatul prozator, publicist, jurnalist și dramaturg, membru al Uniunii Scriitorilor din Ucraina, laureat al numeroaselor premii pentru literatură și jurnalism, președintele Societății „Ucraina-România“ Vasyl Dovhyi care a pus pe scena teatrului opera literară „Парівна“ (Printesa), tradusă apoi în limba română de către Ivan Chideșciuc și jucată pe scena Teatrului Național din Botoșani. De asemenea, mi-a fost prezentat și domnul Myroslav Lazaruk, poet și prozator, membru al Uniunii Scriitorilor din Ucraina, redactor-șef al revistei „Буковинський журнал“ (Jurnalul Bucovinei), tatăl poetului ucrainean Marian Lazaruk, precum și dis-

Scriitorul Vasyl Dovhyi și Anna Ruști în fața muzeului

tinsul profesor dr. universitar Volodymyr Antoficiuk. Toți cei prezenți acolo, sub privirea inteligentă a stăpânei din portretele ce împodobeau pereții casei, m-au primit cu multă căldură și respect în cercul lor unde s-au discutat problemele actuale legate de literatura contemporană ucraineană, atât din Ucraina cât și cea din România, despre dezvoltarea și îmbunătățirea ei, orientarea ei în viitor. Vizitând împreună cu doamna profesor dr. Lidia Kovalet, care mi-a fost și ghid, casele-muzeu ale marilor scriitori și oameni de cultură bucovineni, precum și alte obiective imporante ale orașului ucrainean, am rămas profund impresionată de tot ce am văzut, de frumusețea locurilor, de cultura țării vecine Ucraina, și mai ales de bunătatea, ospitalitatea și căldura sufletească ale oamenilor pe care i-am întâlnit și cunoscut. Pe această cale țin să le mulțumesc din suflet pentru invitație și pentru tot ce mi-au oferit, urându-le succes în activitatea lor didactică și literară, personală și familială. Fie ca Cel de Sus să le călăuzească pașii spre râvnita izbândă și liniștea țării, spre pace și un viitor luminos și prosper.

Anna T. RUȘTI

În zilele de 7 și 8 noiembrie 2014, s-au desfășurat în județul Tulcea „Zilele Culturii Ucrainene“, un proiect

realizat de Uniunea Ucrainenilor din România-filiala Tulcea și Ministerul Culturii. După un prim spectacol ce a avut loc în orașul Tulcea, pe scena Teatrului „Jean Bart“, a doua zi am asistat la un amplu spectacol ce s-a ținut la Căminul Cultural din satul deltaic Caraorman. Surpriza a fost cu atât mai mare, cu cât acest sat cu o populație majoritar ucraineană și-a serbat ocrotitorul, pe Sf. M.Mc. Dimitrie, patronul spiritual al bisericii din Caraorman.

Zilele Culturii Ucrainene în județul Tulcea

ramureș). Tot din Lunca la Tisa a fost prezent Grupul vocal-instrumental bărbătesc „Leghini“, iar din Crăciunești (județul Maramureș) Grupul „Barvinok“. De asemenea, au fost și oaspeți de seamă din județul Timiș, Grupul vocal și Ansamblul de dansuri „Molodanadia“ din Soca, Timiș. În completarea spectacolului au mai urcat pe scenă grupurile vocale din Delta Dunării: „Rybalka“ din Crișan și „Ciorne more“ din Sf. Gheorghe.

Pe această cale aș vrea să le mulțumesc

întâmpinați cu pâine și sare toți participanții, cât și invitații noștri de seamă: domnul Dumitru Cernencu, președintele UUR-filiala Tulcea, reprezentanții grupurilor vocale și ansamblurile venite pentru a-i încânta pe locuitorii satului, cât și toți cei prezenți la hram. La aceste evenimente, hramul satului și Zilele Culturii Ucrainene, au luat parte și autorități locale: domnul primar Ilie Munteanu, doamna viceprimar Aurora Trofim de la Primăria comunei Crișan, domnul primar Valentin Sidorencu de la Primăria comunei Sf. Gheorghe.

Pe scena Căminului Cultural din localitate au evoluat mai multe ansambluri și grupuri ale comunității ucrainene venite din diverse regiuni ale țării. Cu această ocazie, membrii Grupului vocal-instrumental „Veselka“ (Curcubeul), din localitate, au avut parte de o frumoasă surpriză, deoarece unul dintre ansamblurile participante la acest splendid eveniment a fost și Ansamblul de dansuri „Veselka“ din Iași, întorcând, astfel, vizita (cele două fiind reprezentantele UUR la Festivalul Interetnic „Confluente“ 2014, desfășurat la Iași). Pe lângă cele două „curcubeie“, a luat parte și cel de al treilea „curcubeu“, Grupul vocal „Veselka“ din Lunca la Tisa (județul Ma-

Ansamblul „Veselka“ din Lunca la Tisa, Maramureș

După slujba religioasă, oficiată în limba română și ucraineană, de către preotul paroh Angelo-Florian Dumitrescu, slujitorul bisericii din Caraorman, ajutat de preotul Aurel Codris, slujitorul bisericii din satul vecin, Crișan, toți cei prezenți, enoriași și invitați ai enoriașilor, s-au deplasat la Căminul Cultural din Caraorman. La intrarea în Căminul Cultural au fost

Grupului vocal-instrumental „Veselka“ din Caraorman

tuturor pentru că au oferit celor prezenți o bucurie imensă prin promovarea culturii și obiceiurilor ucrainene, care, cu siguranță, vor dăinui și vă așteptăm pe toți să-l prăznuim și la anul pe Sf. M. Mc. Dimitrie Izvorătorul de Mir.

preot Angelo-Florian DUMITRESCU,
Caraorman

O tânără solistă din județul Suceava, laureată a Festivalului Internațional „Dolea“ - 2014 din Kiev

Leonid Kucima alături de artista Lavinia Leonte

La 6 octombrie a.c., în sala de spectacole a Universității de Tehnologie și Design din capitala Ucrainei, a avut loc gala câștigătorilor celei de-a treia ediții a Festivalului internațional de creație muzicală pentru tineret și studenți „Dolea“. Inițiatorul acestui eveniment este Fondul Umanitar „Ucraina“ aflat sub patronajul fostului președinte al Ucrainei, Leonid Kucima. Juriul a fost condus de cunoscutul interpret și compozitor, artist al poporului, Marian Hadenko. Au participat 42 de concurenți din 16 regiuni ale Ucrainei, dar și din Belarus, Republica

Moldova, Republica Congo, Republica Populară Chineză și România. Reprezentanta României, solista Lavinia Leonte, a câștigat, la prima sa participare, un merituos loc doi. Lavinia Leonte este o tânără artistă de origine ucraineană din județul Suceava, localitatea Negostina, comuna Bălcăuți. Prezența acesteia pe scena din Kiev s-a datorat unei colaborări reușite dintre reprezentanții Ministerului Culturii, Instituției Prefectului din județul Suceava, Societății pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu“ din Cernăuți și Uniunii Ucrainenilor din România - organizația orașenească Siret. Tatăl solistei, Valentin Leonte, un apreciat cântăreț din zona Siretului, care a participat și el la festival, susținându-și fiica, ne-a declarat: „Am fost coordonați de doamna Iaroslava Colotelo, consilier superior în cadrul Ministerului Culturii, domnia sa fiind cea care a ținut legătura cu organizatorii manifestării. Pentru întocmirea documentelor și a înscrierii am apelat la ajutorul domnului Mihai Mihăiescu, expert pentru minorități naționale în cadrul Instituției Prefectului județului Suceava, iar domnul Nicolae Șapcă, vicepreședintele Societății pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu“ din Cer-

năuți, a fost cel care ne-a facilitat obținerea de informații despre călătoria spre Kiev și achiziționarea biletelor pentru tren. La Kiev, Lavinia a fost însoțită și de doi dansatori. Repertoriul ales a fost compus din melodiile: „Je t'aime“ a solistei Lara Fabian și „Oдна kalyna“ din repertoriul Sofiei Rotaru. Această din urmă melodie a ridicat spectatorii în picioare. Tânără artistă Lavinia Leonte a ținut să precizeze: „Nu a fost pentru prima oară când am urcat pe o scenă din Kiev. Cu mulți ani în urmă, copil fiind, alături

de alții de vârsta mea, aproximativ 20, toți etnici ucraineni din România, membri ai orchestrei de mandoline din satul Negostina, conduse de domnul profesor Nicolae Maidaniuc, am urcat pe aceeași scenă într-un spectacol de neuitat. Mă bucur că nu am dezamăgit cu prestația mea și sper ca anul viitor să particip din nou și să câștig primul loc“.

Kolea KURELIUK

La început pașii sunt mici. Acum am făcut un pas mai mare și, iată, că am ajuns la ediția a V-a. Un gând mai vechi de-al

nostru a prins contur. Ne-am propus promovarea și valorificarea fructelor de pădure, scoaterea la lumină a straiului popular, pentru că „portul popular este o zămislire a oamenilor de aici, care se recunosc după el oriunde s-ar duce“ (T. Bănățeanu, 1975). Această manifestare s-a desfășurat sub semnul armoniei și al

TÂRGUL DE TOAMNĂ AL FRUCTELOR DE PĂDURE

le cumpărăm. Cu efort minim, după o prealabilă prelucrare, folosind rețete... tra-

duse de la bătrâni, toate produsele le aranjăm în cămară. Copiii noștri au fost încântați și au taat

culorilor de toamnă, un autumnal extrem de generos. Am dorit să infuzionăm în cămarile sufletelor participanților un dram de liniște, voie bună și parfumul înțelepciunii. Suntem înconjurați de depozite de minerale și vitamine. De multe ori nu le luăm în seamă. Produsele obținute de gospodinele noastre, cu aportul

copiilor, sunt deosebite, ecologice și naturale. Unele dintre ele nu lipsesc de pe masa din Ajunul Crăciunului. Nu ne-am propus lucruri mari, ci doar să rostim un cuvânt, să știe lumea că și în acest căuș de munte, la

Izvoarele Sucevei, se păstrează și se promovează tradiția. Mulțumim invitaților că au dat curs acestui demers (Grupul „Speranța“ de la Școala Gimnazială Coșna, Ansamblul artistic „Colăceanca“ - Fundu Moldovei, Ansamblul „Brezeanca“ - Breaza, Formația de dansuri „Brăduțelul“ - Moldova-Sulița, Grupul vocal „Mlădițe Huțule“ - Brodina de Sus, cântăreața Felicia Oblesniuc și, nu în ultimul rând, grupul vocal-instrumental de mandoline „Izvoarașul“ - Izvoarele Sucevei. Momentul surpriză l-a constituit drâmba, un instrument pe cât de simplu, pe atât de melodioase sunt sunetele pe care le scoate Anișoara Moșulea).

Elevii, sub îndrumarea dascălilor, au fost la înălțimea... munților care ne înconjoară. Pentru că, trebuie s-o spunem, pădurea, pășunea și fâneața ne pun la îndemână valori nebănuite. Începând din primăvară și până toamna târziu, terminând cu „pipincii“. Toate acestea, fructe, bine conservate, nu

în standurile pregătite ad-hoc produse dintre cele mai diverse: dulceturi, compoturi, siropuri, ciuperci conservate, salate, zacuscă, fructe din propria grădină, sucuri de afine și merișoare etc.

Copiii au fost în măsură să-și prezinte rețeta de obținere a produsului respectiv. A fost și o expoziție cu vânzare, mulți dintre ei bucurându-se de produsul comercializat. Și au... stofă de comercianți. Ne-a plăcut sloganul: „Nu dați banii pe prostii, cumpărați gem la copii!“ Este un îndemn!

prof. Ion AFLOREI

În fiecare an, la 9 noiembrie, în Ucraina este marcată Ziua scrisului și a limbii ucrainene. Conform calendarului ortodox, în această zi este cinstită memoria Preacuviosului Nestor cronicarul,

continuatorul scrisului slav al lui Kiril și Metodiu (a. 862). Sărbătorirea Zilei scrisului și a limbii ucrainene a fost instituită în 1997 de fostul președinte al Ucrainei, Leonid Kucima, la inițiativa unor organizații civice și, ținând, totodată, cont de rolul important pe care limba ucraineană îl joacă în consolidarea societății ucrainene.

Astăzi, oamenii de știință ucraineni consideră că Nestor cronicarul este părintele limbii

Ziua scrisului și a limbii ucrainene

ucrainene scrise. Există opinia că, înainte de el, pe teritoriul Ucrainei circulau câteva feluri de scris. Unele foloseau alfabetul grec, altele cel latin. Actualul alfabet al limbii ucrainene este alcătuit din litere grecești similare și din câteva semne grafice slave, însă, în trecut, pe lângă litere chirilice s-au folosit și așa-numitele semne glagolitice. Însă ele nu erau familiare tuturor, întrucât, până în zilele noastre, s-a păstrat doar o singură mostră a acestui scris.

Decretul președintelui Kucima din 6 noiembrie 1997 privind Ziua scrisului și a limbii ucrainene nu a fost întâmplător. El a conferit limbii ucrainene care, de-a lungul atâtor ani, a avut mult de suferit, statutul de limbă de stat care trebuie să fie unică, să se dezvolte și să sporească renumele ucrainenilor în lume. Ea

trebuie să fie sfântă și să contribuie la acumularea valorilor culturale și spirituale ale poporului ucrainean.

Cu toate acestea, încă mai asistăm la schilodirea limbii ucrainene, la poluarea ei și, ce e mai rău, chiar de la cele mai înalte tribune, prin gura politicianilor și a guvernanților, mutilând astfel formarea lingvistică a copiilor de la vârsta preșcolară până la studenți. Iar acesta este deja un delict moral.

Societatea ucraineană trebuie să facă totul pentru ca limba ucraineană să fie maternă, ca fiecare ucrainean să nu uite că ea nu va muri niciodată, că este unică așa cum unică este mama noastră, iar învățarea altor limbi este o dovadă a înaltei culturi a omului.

Ion ROBCIUC

De la „SĂ TRĂIȚI BINE” la „ROMÂNIA LUCRULUI BINE FĂCUT?!”

Motto: Am scăpat de sufixul „Escu”

Bunul meu amic, care îmi „analizează” materialele, m-a rugat să scriu un material cu titlul de mai sus. În secunda în care mi-a „șoptit” titlul, prin fața ochilor mi-au trecut chipurile președinților din ultima jumătate de secol. Toți cu „escu” la sfârșit.

L-am apucat pe Regele Mihai, este adevărat că numai 111 zile și-n pelinci, l-am apucat binișor și pe Gheorghe Gheorghiu-Dej. Când a venit la putere Nicolae Ceaușescu eram „studinte” (nu în drept), iar „publicist” mai târziu. Am prins „18 ani lumină” și „iepoa de aur”. La primul „escu” ar fi de scris foarte multe, chiar dacă mulți l-au făcut „cizmar”.

Vine la rând Ion Iliescu. Ce-i reproșez? Faptul că nu s-a aplicat Decretul 42. Cel cu 60 de ari fiecărei familii. S-a speriat de cei care au strigat: „Pământ țaranilor!”

Țăranii au primit pământurile, și-au îngropat banii și sănătatea și...

Ion Iliescu a rămas „sărac și cinstit”, dar baronii?

Domnul Emil Constantinescu, a fost învins de servicii! Dar a fost demn și n-a mai candidat a doua oară!

A urmat Traian Băsescu. Lozinca „să trăiți bine!” a vrăjit atât de mult electoratul său, încât și acum după zece ani de degingoladă unul din cinci români l-ar vota!

Ce mi-a adus mie? Tăieri de salariu în ultimii doi ani, din cei 42 lucați, ba și din pensie. Știți ce mi-au zis mulți? Și ce dacă ne-a tăiat?! Este că ne merităm soarta?

Printre alte „gândiri adânci” ale votanților domniei sale: Măi Kolea, dacă Traian Băsescu a condus un vas, poate conduce și România, iar dacă a băut din sticlă și a aruncat-o și altora să beie, este de-al nostru!

În recenta campanie electorală, am observat „prăpastia” ce s-a creat între susținătorii „cătărilor” la președinție, între vecini, între rude, între amici, s-au creat animozități.

Altceva m-a nedumerit. Cunosc foarte mulți oameni, care au prins funcții bănoase la pionieri, UTC și mai ales la PCR, care după revoluție au devenit democrați. Bizar, nu?! Doamne, de ce nu-l resuscitează (clonează) nimeni pe I.L. Caragiale?

Am rămas cu nostalgia dezbaterii dintre Ion Iliescu, Ion Rațiu și Radu Câmpeanu!

Față de bălăcăreala de acum, au fost niște domni, niște lorzi.

Așadar, după o jumătate de secol, poporul a ales pe cineva, care nu mai este un „escu” și care a promis o Românie a „lucrului bine făcut”. Asta înseamnă că după ce am „trăit bine” timp de un deceniu o să „lucrăm bine” încă cel puțin 10 ani?

Un alt amic m-a întrebat cum se explică răsturnarea scorului cu 180 de grade în turul 2? I-am spus că matematic așa ceva nu pot explica. Amicul m-a lăsat praf: „Tavarișci Kolea, în 1989 tinerii ne-au scăpat de primul „escu”, apoi alți tineri l-au ales pe Emil „escu”.

Au urmat tinerii care l-au ales pe Traian „escu”, iar acum alți tineri l-au ales pe primul președinte care nu mai este un „escu”.

Este bine? Este rău? Vom trăi și vom vedea.

În ceea ce privește umila mea persoană, probabil că mă voi „autosuspenda” din viața politică. Bălăcăreala din ultima campanie electorală m-a dezamăgit total.

Rămâne de văzut cum dl președinte Klaus Iohannis își va lua România înapoi, mai ales pe cele trei milioane de români din diaspora. Cei de aici suntem deja în România și mulți dintre noi ne lăsăm amăgiți din 4 în 4 ani (sau din 5 în 5). Că așa-i românul!

În rest totul a decurs, în multe localități, ca altădată, șperțuri în bani și în natură. Culmea este că așa ceva a fost la scară mare acolo unde edilii erau din opoziție.

Kolea KURELIUK

Lupta pentru libertate, identitate și independență a Republicii Populare Ucrainene în perioada 1917-1921

(Continuare din numărul 269/270)

„Oare astfel s-au prezentat faptele în perioada istoriei contemporane a Ucrainei (1917-1921)? Au existat diverse acțiuni destructive ale comandantilor și hatmanilor în perioada menționată, ca de exemplu: răscoalele spontane ale hatmanilor Oskilko, Bolbocian, Volah, indisciplina generalului Omeleanovyci-Pavlenko; opoziția necontentată a generalului Saliskov, care prin acțiunile sale i-a nemulțumit pe hatmanul Oskilko; lipsa de voință a hatmanului Bolbocian; neputința de a se orienta în situații deosebite ale vieții politice a generalului Omeleanovyci-Pavlenko; ambiția și goana bolnăvicioasă după onoruri a lui Salski; neputința Statului Major de a organiza armata și corpul ei de comandă pentru a face față oricărei situații militare pe câmpul de luptă, lucru care se datorea, în special, lipsei unei doctrine militare unitare”.

e) Atitudinea și acțiunile guvernului sovietic (bolșevic) împotriva hatmanului ucrainean Symon Petliura

Strategul și comandantul suprem al armatei populare republicane ucrainene, în perioada 1917-1921 a fost fără îndoială Symon Petliura.

Odată cu emigrarea militarilor ucraineni în diferite țări ale Europei (Polonia, Cehoslovacia, România, Turcia, Serbia, Germania, Franța etc.) și amenințările cu moartea, tot mai frecvente, la adresa lui Symon Petliura care din 1920 locuia la Varșovia, din partea organelor de securitate sovietice, l-au determinat pe acesta să părăsească incognito Polonia, la 31 decembrie 1923, sub un alt nume (Stepan Mohyla).

Însoțit de colaboratorul său Veaceslav Propkovyci a trecut prin Budapesta, Viena, Geneva și, în octombrie 1924, a ajuns la Paris, unde peste puțin timp au sosit la el soția și fiica sa.

El era considerat „dușmanul numărul unu” de către organele guvernamentale ale Rusiei

Sovietice. Troțki, în anul 1919, spunea că „Ucraina va fi a noastră numai atunci când Petliura va fi nimicit fizic și șters din memoria poporului ucrainean. Ulterior Lenin, la ședința partidului bolșevic rus din anul 1922, spunea: „pentru noi nu prezintă un pericol nici Denikin, nici Iudenici, deoarece programele lor nu sunt de actualitate. Nouă, bolșevicilor, ne este teamă de un singur lider și acela este Petliura, care prin programul său reușește să ridice poporul ucrainean împotriva noastră, iar noi nu vom avea liniște până când nu-l vom omorî”. De aceea, îl însărcinează pe Stalin ca reprezentant al partidului comunist bolșevic, pe Djerzinski și Triliser pe linia Ceka să ducă la îndeplinire această sarcină.

La 25 mai 1926, pe când Petliura locuia la Paris, a fost omorât prin împușcare de către agentul bolșevic Samuil Schwartzbard.

L-au condus pe ultimul drum tovarășii săi de luptă, fiind înmormântat în cimitirul „Montparnace” din Paris. Avea atunci abia 47 de ani.

În scrisoarea din 10 mai 1926, cu 16 zile înainte de a fi împușcat, Petliura se adresa prietenului său Humeniuk: „Eu cred și sunt sigur că Ucraina va deveni un stat independent. Poate nu dintr-o dată cu o mare suprafață cum o dorim noi, dar va fi. Cred că drumul către statul ucrainean va trece prin Kiev și nu prin Lvov. Numai atunci când statul ucrainean se va consolida pe dealurile Niprului și aproape de Marea Neagră, numai atunci putem să ne gândim la întregirea pământurilor ucrainene ocupate de vecini. O altă politică este un vis al unei combinații nereale, care poate să ne ducă până acolo, încât nicio Ucraină nu va exista!”

Așa s-a terminat scurta, dar glorioasă existență a Republicii Populare Ucrainene (1917-1921) al cărei popor a luptat eroic sub conducerea lui Symon Petliura și a altor patrioți ucraineni pentru libertate, independență și identitatea sa națională.

Am redactat acest articol pe baza bibliogra-

fiei existente la ora actuală în România. Consider că este un punct de vedere personal, care poate fi corectat, completat sau să fie prezentat sub altă viziune, având în vedere multitudinea factorilor politici, economici, militari și de altă natură cu care s-a confruntat Ucraina în perioada 1917-1921, atât pe plan intern, cât și pe cel extern. Abia după 69 de ani, ca urmare a destrămării URSS, s-a împlinit năzuința poporului ucrainean spre libertate, democrație și identitate națională prin declararea independenței Ucrainei la 24 august 1991 de către Rada Supremă a Ucrainei.

Mihai POCORSCHI

ANUNȚ

În atenția cetățenilor Ucrainei care locuiesc permanent sau se află temporar în România

Stimați cetățeni ai Ucrainei,

Vă comunicăm că, începând cu 16 noiembrie 2014, Consulatul General al Ucrainei din Suceava își încetează activitatea, districtul consular al acestei instituții fiind inclus în districtul consular al Ambasadei Ucrainei din România.

Începând cu 16 noiembrie 2014, activitățile consulare se vor realiza la Secția consulară a Ambasadei Ucrainei în România.

Adresa: 011862, București, Bd. Aviatorilor, nr. 24, sector 1

Telefon: +40212303660

Fax: +40212303661

E-mail: emb_ro@mfa.gov.ua

consulat.ro@gmail.com

Web-site: <http://romania.mfa.gov.ua>

Program de lucru cu cetățenii: luni-vineri orele 09.00-12.00

Cetățenii aflați în situații de urgență vor fi primiți și în afara programului de lucru, în zile de sâmbătoare și în weekend.

Încă din copilărie, adică de când începem să percepem și să înțelegem lumea înconjurătoare, suntem învățați ce este bine și ce este rău. În familie, la grădiniță, biserică, școală și mai târziu, în societate ni se spune mereu că trebuie să fim atenți și, mai ales, buni cu cei din jur fie că este vorba de colegi sau prieteni, tineri sau vârstnici, cunoscuți sau chiar necunoscuți. Această învățatură se regăsește și în înțelepciunea populară, în numeroase proverbe și zicători, despre asta scrie și în Biblie, în creațiile literare și în cele artistice. Și astfel de situații pot fi enumerate foarte multe.

Se spune și se insistă pe faptul că, făcând bine semenilor din jurul tău, acest bine se va răsfărca asupra ta, binele îți va fi răsplătit înzecit ș.a.m.d. Cine nu a auzit de cunoscuta zicală «Bine faci, bine găsești». Dar, oare într-adevăr așa se întâmplă întotdeauna? Din păcate, în unele cazuri, realitatea infirmă teoria. Personal, am avut ocazia să constat acest fapt de multe ori, în nenumărate ocazii, dar spre exemplificare cred că ceea ce voi relata în cele ce urmează va fi foarte edificator.

...Era o iarnă geroasă, cu multă zăpadă, dar mai ales cu multă gheață sub picioare. Trotuarele și străzile erau foarte alunecoase, încât trebuia multă agilitate ca să-ți menții echilibrul și să nu cazi. Din această cauză, trecători erau foarte puțini. Printre aceștia mă aflam și eu, venind de la serviciu. Deși nu era o oră prea târzie, afară era deja întuneric - fapt specific acestui anotimp - , lămpile de iluminat stradal aruncau împrejur o lumină palidă. Din artera principală a orașului tocmai cotisem pe strada unde locuiesc - o stradă scurtă, în pantă ușoară, când am observat, cu surprindere, un bărbat ce mergea înaintea mea pe mijlocul străzii cum alunecă și cade pe spate, rămânând așa nemișcat. Cum la acea oră nu mai era nimeni pe stradă, am făcut ce mi-a dictat conștiința, adică ceea ce ar fi făcut oricare dintre noi, m-am apropiat grăbit de bărbat și l-am ajutat să

FACEREA DE BINE

se ridice. Bărbatul, cam de 40-45 de ani, era bine îmbrăcat, cu un cojoc tip «Alain Delon», avea o căciulă din blană de nutrie și o geantă diplomat - zăcând lângă el -, ceea ce dovedea că nu este o persoană oarecare. Toate păreau normale, dar întrebându-l cum se simte după căzătură, am simțit că... duhnea a băutură, iar poate și asta explica faptul că, pierzând echilibrul, a căzut. Dar, nu mai aveam ce face, faptul se întâmplase, așa că, după ce am aflat din bolboroseala sa că era venit în delegație și că era cazat la hotelul situat la numai câteva zeci de metri de locul căderii sale, am hotărât totuși să-l ajut să meargă până acolo. Nu a fost chiar ușor, deoarece cetățeanul se tot clătina și aluneca, existând riscul să cadă iar și mai mult ca sigur așa s-ar fi întâmplat dacă nu-l sprijineam eu.

Ajungând la hotel, tocmai când mă pregăteam să mă întorc acasă, respectivul a început să-și pipăie buzunarele și să strige arătând spre mine că... i-am furat portofelul cu banii și cu toate actele! Vă închipuiți stupefacția mea... Cum «delegatul» făcea tot mai multă gălăgie insistând să fie anunțată Miliția, recepționera hotelului - o doamnă cu care mă cunoșteam bine și care știa cine sunt - a început să-l certe spunându-i să-i fie rușine, că nu este corect să mă învinuiască pe mine, care i-am făcut un mare bine ajutându-l la necaz, de furtul portofelului pe care el ori l-a pierdut pe undeva, ori, mai mult ca sigur, i-a fost furat în localul unde a băut. A mai precizat că mă cunoaște foarte bine, că sunt un om cinstit și că nu pot fi acela care să se preteze la un astfel de gest. Numai după multă dojană din partea

recepționerei, cetățeanul s-a lăsat oarecum lămurit asupra atitudinii sale greșite și convins să se mai liniștească dar nu înainte de a face referire și la o necesară reclamație la Miliție. În ce mă privește, atunci m-am gândit că una din «Legile lui Murphy» care spune că «nicio faptă bună nu rămâne nepedepsită» este cât se poate de adevărată.

Cum spuneam, acesta nu este un caz singular, căci în viață mi-a mai fost dat să am parte și de alte situații în care facerea de bine nu mi-a fost răsplătită tot cu bine. Printre acestea au fost și cazuri de cărți sau sume de bani împrumutate unor persoane pe care acestea «uitau» să mi le înapoieze sau, și mai rău, după un timp chiar afirmău că mi le-au restituit... Dar au fost și multe alte cazuri. Nu mai vorbesc și despre unele fapte mărunte pentru care și un singur cuvânt de mulțumire ar fi fost de ajuns, ca de exemplu, în cazul când, la rugămintea unor persoane, le-am trimis prin E-mail fotografii pe care ei le-au primit, dar nu au avut bunul simț să-mi trimită măcar un singur cuvânt de mulțumire. Și ce mult contează, moral, acest cuvânt simplu și valoros «mulțumesc» care exprimă în mod minunat recunoștința pentru o faptă bună, dar în același timp dovedește o bună creștere, educație, calitate morale și spirituale din partea persoanei care îl spune. Și cât de ușor este de a pronunța (scrie) acest cuvânt minunat!

Stimați cititori, nu uitați că facerea de bine este, totuși, o latură pozitivă a caracterului uman, dar care trebuie răsplătită în același mod, iar pentru asta este de ajuns chiar și acest prețios cuvânt de mulțumire. La rândul meu, eu vă mulțumesc că ați avut răbdare să citiți cele scrise mai sus și las în seama dumneavoastră să meditați asupra celor citite trăgând și concluziile pe care le credeți de cuviință.

Iarema ONEȘCIUC

Viața rămâne mereu în trecut. Fiecare clipă consumată este trecut: iubirea, mângâierea, cuvintele, foșnetul vântului, zbuguitul

vesel al razelor de soare, ziua și noaptea rămân în clipa trecută, apoi în ceasul trecut, apoi în anul trecut și tot așa, în urmă cu 10, 20 cu 50 de ani, cu mii de ani. Uneori poți să fii fericit doar navigând cu gândul și cu inima înapoi, până într-o clipă pe care ai fi vrut s-o oprești pentru totdeauna. „Clipă rămâi, ești atât de frumoasă!” este o poruncă de care timpul nu ascultă, dar care se îndeplinește în suflet. Momentele fericite pe care le-au trăit, întâmplările luminate ale vieții noastre se preschimbă în repere la care ne întoarcem ori de câte ori avem nevoie de un impuls, de un motiv în plus pentru efortul de a merge înainte. Să împingi înapoi troienele de timp până la un răgaz binecuvântat este un exercițiu al supraviețuirii. Fără frumusețea clipelor trecute ne-ar fi cumplit de greu să trecem peste amărăciunea care ne copleșește câteodată prezentul. Întoarcerea în timp, întoarcerea la noi, cei care am

Clipe emoționante ale revederii

fost cândva, este dovada că viața este un perpetuu miracol, că frumusețea ei este atât de copleșitoare, încât merită să-i aștepti izbucnirea. Pentru absolvenții Liceului Pedagogic din Siret al anului 1956 a fost dat să trăim la 10, la 15, la 20, la 30, la 50, apoi anual clipe de frumusețea celor care au fost hărăzite în trecut. Memoria îngenunchează uimită în fața frânturilor de viață pe care le-am trăit cu acea bucurie profundă, ce-ți este dată doar în clipele alese, când în noi renasc emoții vechi, tulburătoare. Nimic din ceea ce a fost frumos nu s-a pierdut în noi, promoția anului 1956. Ne-am reîntâlnit la Rădăuți la 58 de ani de când am zburat din cuibul drag - școala - spre a pune în practică tot ce ne-au învățat părinții noștri spiritali - profesorii. Consider promoția noastră cu clasele A și B o promoție de admirat în consecvența ei fiindcă legământul întâlnirii la 50 de ani de a ne întâlni anual, până

vom pune întrebarea „tu cine ești?”, este respectat. Câte promoții sunt care n-au reușit să se revadă? Organizația care merită lauda din plin, Grosariu Anna și-a așteptat invitații la Catedrala din Rădăuți. Se cade să-i amintim pe toți cei care au răspuns „prezent”: Hariuc Dumitru și Lucreția, Hapenciuc Nicolae, Jacotă Elena și Orest, Fraseniu Rodica, Dracea Silvia, Platec Domnica, Grosariu Anna, Citra Elena, Ivaniciu Olimpia, Olaru Paulina și Gheorghe, Hrihorciuc Viorica, Ștainer Ioana și Anton, Gheorghe Artemizia, Gheorghe Mihai, Moscaliuc Domnica. Au venit la întâlnire absolvenții din zona Bucovinei, dar și din Iași, Botoșani, București.

Este de apreciat și admirat faptul că și anul acesta de grupul nostru s-au atașat oameni minunați: Winter Anna, Winter Heinrich, Tătaru Petru, Berbenciuc Ilie, Hetriuc Paula. Masa festivă a avut

loc la restaurantul „Toscana”. Pentru că nu mai este în viață niciun profesor care ne-a îndrumat pașii în liceu cuvântul de „bun venit” l-a ținut Gheorghe Mihai. După un moment de reculegere în memoria profesorilor, dar și a proaspătului dispărut - Hapenciuc Ion, am ascultat cu interes și am povestit cu umor și vervă nenumăratele secvențe din vremea de altădată a școlii. În locul muzicii, a casetofonului, am preferat să cântăm șlagărele noastre de demult, din timpul școlii. Musafirii Rădăuțului, care a fost promoția 1956, au dovedit că sentimentele frumoase sunt treze mereu, că ele fac parte din esența vieții. La anul am propus întâlnirea la Siret. Sperăm că de data aceasta vom fi prezenți cu toții. Vom aștepta cu nădejde reluarea calmă a aceleiași rostogoliri, o dată și încă o dată, atât cât ne va fi dat să viețuim. Noi ne concentrăm gândul, ne rugăm cu pioșenie, ne dorim din tot sufletul să ne revedem cu bine anul viitor.

Artemizia GHEORGHII

NOIEMBRIE, DA, NOIEMBRIE...

În fiecare toamnă, doritori de elixiruri ne gândim la longevitatea
crizantemelor.

Toamna câinele pesimist își caută casă și stăpân.
Muntele se întunecă. Eclipsa peisajului muiat în rugina toamnei,
se derulează în succesiuni de faze.

Goliciune cu plecaciune - salcia-i fără frunze.
Un fluture a adormit de veci în buncărul toamnei.
Pe un cablu bătut de ploaie, o pereche de adidași uzați, cu șireturi
cu tot.

Soare la apus - la răsărit, cornul lunii; noaptea va fi rece.
Ultimele legume; prețul urcă ziua, noaptea coboară calitatea.
A mai înflorit o brândușă. Debut de toamnă târzie.
În fiecare dimineață, la colțul străzii, aceeași florăreasă mă îmbie.
M-a fulgerat gândul și m-am întors ca să iau cu mine umbrela.
Măturătorul!... Aleea și trotuarul fac împreună cu el „turul parcului“.
Azi e vineri, dar pe apa sâmbetei alegerile prezidențiale au aruncat
bani... gărlă!

„La fântâna cu găleata“ plouă, sub semn de cod portocaliu. Mămăi-
ca și tataia primesc o vizită de „curtuozie“ din partea pompierilor.
Pierzându-și decorul cu parfum de clorofilă, dealul din spatele
ultimelor case se autodeclară: munte reformat.

Un păstrăv părăsește accidental păstrăvăria. Acum e imigrant,
fără casă, fără masă, mânat de inundație.

O cârțiță scoate botișorul dintr-un mușuroi. Ceva nu-i convine;
acum pulverizează pământul spre nori.

Un îndrăgostit e altruist. Își scaldă sentimentele în privirea toamnei.

Tribunalul Pădurii a reconfirmat sentința. Cucul va avea arest
la domiciliu: va fi un ceas de baron cu cuc!
Solariile distruse nu mai merg la târg s-aducă legumicultorilor
zarzavat... pentru acasă!

În tot muntele pleșuv doar atâtea cioate câte îi trebuie unei viituri
în toată regula.

Puhoaietele din vară au lăsat un utilaj în luncă. Albia umflată curge
acum ca să-l dezgroape.

Tulburelului i-a venit mintea la cap: a devenit zaibăr!
O ultimă pălărie de floarea-soarelui, uscată. Tot ce i-a intrat în cap,
a înșirat la picioarele ei, dând păsărilor de pomană.

O pensionară: Ei, da! La primăvară, natura punctului de pensie
va învia cu 5%. În toamna alegerilor puterea de cumpărare
e deja „natură moartă“...

La-nceputul toamnei băieții s-au urcat pe prima treaptă de liceu.
Va urma coborâșul... pe bac!

Moda de toamnă: suflete tari îmbrăcate în culori pastelate,
iubitoare de sine.

Proteza de șold, fără un picior lipsă: șontâc-șontâc, tot înainte,
alături de reumatism.

Un graur cântă, desprins de grija zilei și de politică. Soarele apune.
.....

Stafidiți și pudrați de brumă,
necunoscuți de nici o cochetă pasăre-a visării -
niște ciorchini de cuvinte, uitați sus
în deal, în vie...

Mihai MATEICIUC

Măria sa, Agricultorul

E minunat să fii agricultor,
Înmiresmat de grâu și de secară,
Să-l porți și-n vis, pământul roditor,
Să-l simți ca pe un cântec de vioară.

Căci tot pământul dacă îl privești
Este o euforie, o cântare,
Pe care o repeți, o îndrăgești,
O pui la suflet ca-ntr-o glastră-o floare.

Agricultorul face așa ceva,
E înfrățit cu tot ce-n câmp rodește,
E ca un rege în câmpia sa,
Care în tronul brazdei strălucește...

Doar lui, și numai lui în zori de zi,
Îi udă-obrajii și-ochii limpezi ceața,
El este primul cu mâini aurii,
Care salută câmpul dimineața...

Agricultorul, nu altcineva
În câmp apare ca în cer o rază,
Care tot timpul, fără-a comenta
Tot ce e-n spic cu patimă veghează.

Agricultorul, chiar de-a-ncărunțit,
De-atâtea griji, răbdări și de silințe,
Pe câmp e tânăr, e îndrăgostit
De tot ce-a răsărit din mici semințe -

Splendori, splendori, așa-i putem numi,
Parcelele ce-aduc în casă rodul:
O pâine, două, apoi mii și mii,
Care-ndulcesc cu miros sfânt norodul,

Și totul vine de la agricultor,
De pe câmpia lui strălucitoare,
De-aceea spun că e nemuritor,
Că el rămâne cel de-al doilea soare.

E dintre noi cel mai îndrăgostit
De măreția sacră a câmpiei,
Lui mă închin ca unui sfânt jertfit
Ce-a obținut cununa veșniciei.

Mihai VOLOȘCIUC

Parodie

Măria sa, Agricultorul

E foarte greu să fii agricultor
În aste vremi în care indicații
Europene ai pentru ogor
Și de refuzi, ai multe complicații.

Căci tot pământul pe care-l lucrezi
Nu-i voie îngrășat cu chimicale,
Doar cu gunoi, și-aceia să-l așezi
Cu suflet pe pământ, ca pe o floare.

Agricultorul de-azi, european,
E liber să trudească pe ogor
Cam câte zile vrea, ori chiar un an,
Pân' cade lat, epuizat de dor.

Doar lui nu-i ajung banii, și se știe
Că se-mprumută pe la bănci, din greu,
Ori și mai rău, intră-n cămătărie
Și-și pierde și pământul, mai mereu.

Agricultorul, despre el vorbim,
E-un paria, privit așa, de sus,
Pe care tot mai rar îl întâlnim
Și-n țara noastră, fiindcă-n vest s-a dus.

Agricultorul însă, chiar plecat,
A dus cu el dorința de-afirmare,
Și-așa în alte țări s-a afirmat,
S-a-ndrăgostit de noile ogoare.

Splendori de rodnicie-a reușit
Să smulgă din pământ printre străini,
Dar n-a rămas, cu banii a venit
Din nou acas', la prieteni și vecini.

Și tot ce-a învățat pe-unde s-a dus
A vrut să-mpărtășească tuturor,
Dar toți l-au refuzat, ba chiar i-au spus:
Prea te dai tu atoateștiutor!

Vei vrea să-ți spunem și "Măria Ta",
Că știi să ari un petic de câmpie
Și-apoi să n-ai cu ce-l însămânța...
Mai bine taci și-nvaț-o meserie!!

Lucian PERȚA

Parodie la „Brumărel din cartierul Drumul Toamnei...“ de Mihai Mateiciuc

(„Curierul ucrainean“, nr. 273-274,
octombrie 2014)

Privind printre frunze am observat
Că și în cartierul Drumul Toamnei amiroase
a toamnă.

Știu de pe-acum ce m-așteaptă. Altădat'
În octombrie începeau revoluțiile.

Asta înseamnă
Că și eu mă voi pregăti de o revoluție
a culesului de struguri,

Alta a știuleților de porumb și a depănușării,
Apoi de făcut din crengile uscate ruguri,
Și toate acestea să se-ntâmpale înaintea votării.
Dar Revoluția din Octombrie s-a mutat

ulterior
În noiembrie, așa că și eu o să mai am vreme
Să scriu și câteva paste și poeme de jale

și dor
Despre cum codrul de aramă va deveni
de argint și va geme

Când vor veni gerurile. Dar geme și acum
Când din patru puncte cardinale drujba
se aude...

Odihnă? Nu, lotrii nu au odihnă,
ei își fac drum
Spre inima codrului, unde doar licuriciul

pătrunde...
Câte probleme ne face nouă acest brumărel,
Plin de schimbare și munci, te miri unde...
Șase! A venit soția, să ascund damigeana

de turburel
Și poate ar fi bine și eu a m-ascunde!

Lucian PERȚA

MYCHAILO M. KOŢIUBYNSKYI: DE LA REALISM LA IMPRESIONISM

Unul dintre cei mai originali prozatori ucraineni de la cumpăna secolelor XIX-XX, Mychailo Koŭbynskyi, a militat pentru reformarea prozei ucrainene în direcția modernistă a literaturii europene. Criticul Serhi Iefremov îl vedea ca pe „un om de cultură până în cele mai mici detalii, european din cap până-n picioare, un adevărat aristocrat al spiritului“ [2, 544]. Scriitor erudit, Koŭbynskyi și-a impresionat contemporanii și prin cunoștințele solide din domeniul științelor naturii. Interesul deosebit pentru tainele naturii și relevarea interdependenței dintre om și mediu l-au provocat să observe, într-o manieră științifică și, deopotrivă, filosofică, lumea înconjurătoare.

Însă nu doar farmecul lumii materiale l-a inspirat în creația sa artistică, ci și cultura și mentalitatea diferitelor popoare. Vizitând mai multe locuri exotice, printre care Basarabia, Crimeea și ținutul huțul, și fiind impresionat de frumusețea acestora, Koŭbynskyi scrie o serie de povestiri inspirate din viața moldovenilor („Для загального добра“, „Пе-коптор“, „Посол від чорного царя“, „Вільма“) și din cea a tătarilor („В путях шайтана“, „Дорогою ціною“, „На камені“, „У грішний світ“, „Під мінаретами“).

Povestirile și nuvelele perioadei timpurii („Ціпов'яз“, „На віру“, „П'ятизолотник“, „Ялинка“, „Для загального добра“ etc.), axate pe tema asuprii naționale și sociale a poporului ucrainean, poartă amprenta realismului. Chiar din prima operă a lui M. Koŭbynskyi, „Андрій Соловійко, або Вчення світ, а невчення тьма“, se pot remarca trăsăturile scriitorului-realist. Unul dintre cercetătorii vieții și operei marelui scriitor, P. Fylypovyci, leagă maniera timpurie a scriiturii lui Koŭbynskyi de creația șevcenkiană: „Fiecare dintre cele patru capitole ale povestirii are câte un epigraf din Șevcenko, iar acest lucru nu este doar o chestiune de ornament, ci, se poate spune, reprezintă scheletul formal și ideologic al întregii povestiri“ [4, 102].

Căutările stilistice ale scriitorului traversează câteva etape înainte de a ajunge la stilul care-l va consacra și-i va asigura un loc aparte pe arena literaturii și culturii ucrainene. În primele sale opere se simte influența realismului etnografic al lui Ivan N.-Levytskyi, iar, cu timpul, cea a realismului psihologic al lui Panas Myrnyi. De la scriitorii din vechea generație, Koŭbynskyi preia experiența lor artistică în ceea ce privește zugrăvirea situațiilor de viață, a tipurilor, capacitatea de a sublinia detaliul caracteristic. Cu toate acestea, tematica satului s-a dovedit a fi insuficientă pentru intențiile sale creatoare, după cum mărturisește el însuși în scrisoarea adresată lui M. Starykyi: „Timp de un secol, literatura noastră [...] s-a inspirat, cu precădere, din lumea satului. Țăranul, condițiile de viață, psihologia lui simplă, în cele mai multe cazuri, reprezintă aproape întregul țărâm pe care lucra fantezia. ... Educat în spiritul celor mai bune modele ale literaturii europene contemporane, bogate nu doar ca tematică, ci și ca procedee de prelucrare a subiectului, cititorul nostru inteligent are dreptul de a spera și din partea propriei literaturi la un câmp mai larg de observare, la o zugrăvire fidelă a variatelor aspecte ale vieții, și nu doar a unei singure categorii sociale“ [4, 103].

De asemenea, nici cea de-a doua fază a căutărilor sale, când înclina spre naturalismul francez, în special cel al lui Guy de Maupassant, nu corespundea profilului său creator,

deși această manieră îi permitea ceva mai mult să redea complexitatea trăirilor umane. Doar abandonând cele două procedee (etnografic și naturalist), Koŭbynskyi devine el însuși, iar acest fapt este evident, înainte de toate, în confruntarea operelor scrise în maniera realistă cu cele din perioada maturității artistice: „Ціпов'яз“ și „Fata morgana“, respectiv „Поєдинок“ și „Дебют“. Ceea ce unește aceste două tipuri de povestiri este tema, pe de o parte, și psihologia personajelor, pe de alta, însă diferența imensă este dată de jocul subtil al nuanțelor estetice pliate pe o structură determinată.

Filtrând experiența scriitorilor europeni (G. Maupassant, M. Maeterlinck, H. Ibsen, A. Strindberg) prin propria-i percepție artistică, Koŭbynskyi propune un nou tip de abordare a conținutului ideatic. Acest lucru presupune o interferență a subiectului ales cu o profundă analiză socială și psihologică, cu maniera impresionistă de abordare a scriiturii și cu limbajul liric de factură populară. Altfel spus, opera literară, înțeleasă în sens hegelian, reprezintă sinteza indisolubilă dintre idee și formă. Sintetizând, la cel mai înalt nivel, conceptul de „frumos“, scriitorul îmbină armonios cele mai subtile nuanțe ale psihologiei umane cu procesele complexe ce au loc în natură (din acest motiv și-a câștigat și supranumele de „соннепоклонник“).

Analizând traiectoria parcursă de Koŭbynskyi în ceea ce privește maniera și procedeele stilistice de redare a conținutului artistic, S. Iefremov consideră că „realismul ucrainean i-a oferit o fundamentare solidă și o luciditate a gândirii, iar naturalismul francez i-a prilejuit o analiză a frumosului, pe care doar ochiul artistului îl poate capta. La toate acestea, [Koŭbynskyi - n.a.] a adăugat de la sine acea capacitate profundă de a surprinde psihologia eroilor și de a contura imaginile estetice, [...] un aristocratism al spiritului, o neobosită căutare a luminii, frumosului, idealului - toate acestea nu aparțin decât lui Koŭbynskyi însuși, este bunul său personal, neîmprumutat“ [2, 540].

Deja în această perioadă se poate observa particularitatea originală a metodei de creație a scriitorului, ce constă în analiza fină a complexului trăirilor umane în detrimentul zugrăvirii aspectelor mărunte ale vieții. Mărturie în acest sens stau povestirile scrise între 1906-1912: „В дорозі“, „Коні не винні“ și nuvelele „Intermezzo“, „Persona grata“, „Fata morgana“, „Лист“, „Подарунок на іменини“ etc.

Căutările insistente ale metodelor de relevare a complexității profilului uman își găsesc rădăcinile în literatura europeană, fapt recunoscut de către scriitorul însuși în autobiografia sa. Astfel că, treptat, se produce trecerea la impresionism („a vedea - a simți - a exprima“) [1, 399], stil care-l caracterizează pe deplin și care-i va marca de-acum încolo creația literară.

În nuvelele impresioniste ale lui Koŭbynskyi - poeme ale sufletului, stenograme originale ale trăirilor eroului liric, - descrierile realiste detaliate fac loc aluziilor laconice, neconcretizate, ce-și pierd conturul în lumina difuză a realității. Imaginile vizuale și auditive din nuvela de factură impresionistă, „Intermezzo“, se substituie celor clasice, descriptive (imaginea orașului este asociată cu un „animal cu mai multe capete“, în timp ce ferestrele clădirilor par „mii de guri negre“). Totodată, un rol deosebit îl joacă monologul eroului, ce amintește de cursul haotic și amorf al conștiinței: „Și oamenii merg. Primul, al doilea, al treilea, și tot

așa, la nesfârșit. Dușmanii și prietenii, deopotrivă, cei apropiați și străinii, și toți îmi strigă în urechi cu urlul vieții sau al morții, și toți își lasă urmele tălpilor în sufletul meu. Îmi voi acoperi urechile, îmi voi închide sufletul și voi striga: Accesul interzis!“ [3, 65].

Nuvela „Intermezzo“ redă, gradual, întreaga gamă a sentimentelor și trăirilor autorului, iar ca gen, înclină către eseu. În cazul de față, acest eseu are caracter beletristic, unde, pe primul plan, apare personalitatea autorului. În literatura europeană, stilul eseistic a fost admirabil reprezentat de către D. Diderot, Voltaire, H. Heine, T. Mann, J.P. Sartre etc., distingându-se prin expresivitate și stilul aforistic. Opțiunea lui Koŭbynskyi pentru acest gen literar mărturisește o bună cunoaștere a literaturii universale și a mentalității europene. Acest lucru demonstrează că literatura ucraineană de la începutul secolului al XX-lea nu era străină de tradiția europeană, de formele și ideile acesteia. Fără îndoială, meritul lui Koŭbynskyi rezidă în relevarea, prin procedeele limbii ucrainene, a caracterului complex al omului contemporan, care-și pierde armonia primordială cu universul.

O altă categorie de povestiri, grupate în jurul evenimentelor revoluționare de la 1905, relevă personaje aflate în situații extreme, limită: „В дорозі“, „Він иде“, „Сміх“, „Невідомий“, „Persona grata“, „Подарунок на іменини“. De exemplu, nuvela „Сміх“ evidențiază, din punct de vedere psihologic, drama intelectualității ucrainene, care, destul de târziu, își conștientizează „orbirea“. În straie de sărbătoare, țăranii se adună la oraș pentru a distruge intelectualitatea democratică.

Perioada când a fost scris eseu „Intermezzo“ a fost una a represaliilor autocrației ruse împotriva revoluționarilor. Nuvela reflectă impresiile autorului din perioada 1905-1907, mai exact epuizarea stării sale sufletești și empatia față de suferința oamenilor. Această acumulare de trăiri conflictuale duce la saturație, aproape la ură față de oameni. Conștientizând anormalitatea gestului său de a savura o prună coaptă în momentul în care află că revoluționarii au fost spânzurați și uciși în revoluție, eroul liric se cutremură. Decis să-și vindece sufletul de indiferență, protagonistul caută refugiul în natură.

În concluzie, arta poetică a lui M. Koŭbynskyi presupune o fixare fină a impresiilor alături de laconismul exprimării, dublate de un lirism profund, de ritmicitatea și armonia limbajului, de măiestria descrierilor peisagistice și de analiza profund psihologică a caracterelor. Cu alte cuvinte, căutarea febrilă a frumosului în tot și-n toate, fără a neglija și alte fenomene firești ale vieții, duce la catharsis. Dacă menirea unei opere artistice este aceea de a purifica pasiunile cititorului și de a-l instrui în domeniul cunoașterii, atunci putem afirma că autorul și-a atins cu desăvârșire obiectivul.

Bibliografie:

1. Halyci, O., Nazarets, V., Vasylyjev, Ie., *Teoria literatury*, Kiev, „Lybid“, 2005.
2. Iefremov, Serhi, *Istoria ukrajinskoho pysmenstva*, Kiev, „Femina“, 1995.
3. Koŭbynskyi, Mychailo, *Opovidannja, novely, povisti*, Kiev, „Veselka“, 1989.
4. Zadorojna, S., Bernadska, N., *Ukrajinska literatura*, Kiev, „Femina“, 1996.

Mihaela HERBIL

(Urmare din numărul 273/274)

O CINĂ DE TAINĂ

Iar vântul chiar că are putere: abia înfig furcoiul, că el și suflă paiele jos. Descărcăm carevasăzică în doi. Mai sunt și spiridușii care se zbenguie în horn, mă împoașcă cu funingine și râd în hohote: hu-hu-hu...

— Huști, împielitaților! - strig.

În pod a început să cârâie cocosușul, vrăbiile au zbughit-o de sub streășină, crezând că eu pe ele le ușiesc! Întorceți-vă, prostuțelor, și culcați-vă liniștite. Sau scormoniți prin paie și-o să găsiți boabe. O să aveți o cină pe cînste... Iar voi, boulenilor, mai stați, mai rumegați. Dacă o să înghetați - o să vă grăbiți la întoarcere să ajungem mai repede acasă...

Intru în casă când moșul tomăi umplea paharele. Mă opresc lângă prag, îmi scot căciula.

— Bună seara! - zic și duc palma spre locul unde o să-mi crească cândva mustața, adică mă acopăr ca să nu se vadă cât de bucuros surăd când zăresc câte bunătăți sunt pe masă: și varză, și jeleu, și pere murate, și petale în ulei... - O să am o soacră sănătoasă, - zic eu vesel.

Femeia se uită de câteva ori pe furis la mine. Se roșește toată. Probabil, se rușinează că am găsit-o cu moșul. Păi, de ce să se rușineze, că asta-i nimic pe lângă câte am văzut eu în timpul războiului!

Și de-acum îi zic femeii:

— Bună seara, tanti! Primiți felicitări de casă nouă sau cum?

Iar moșul râde și-mi întinde un pahar, îmi dă o bucățică de pâine cu o petală pe ea.

— Bea, băiete, - mormăie, căci de-acum e atât de beat, că abia mai învârte limba-n gură, nici cu paharul nu-mi nimerește mâna: îl plimbă încolo și-ncoace prin fața ochilor mei, iar eu vreau să-l prind și plimb și eu mâna încolo și-ncoace. Până la urmă l-am prins! Îl dau pe gât. Iar rachiul e ca focul, simt cum îmi vâjâie tâmplele. Măcar dac-aș fi mâncat, dar pe stomacul gol...

— Mai bea! - insistă moșul. - Bea și să ne ierți că nu te poftim la masă, pentru că azi pentru mine și pentru Hrystea e cina cea de taină. Ai auzit ce-i aia? Cina cea de taină! Zic bine, Hrystyno? Da? de ce te-ai posomorât, hă? De ce te-ai întristat, hă?

Hei, nu-ș? de ce-i tristă

drahaga-a mea,

Nu scoate ni-hici o vo-horbă...

— Păi, eu cânt de unul singur, măi băiete? Ia ajută-l pe moșu?!

„Da? de ce să nu-l ajut? - îmi zic. - Moșul e cumsecadé, rachiul - bun... Ziua-muncă mi-au pontat-o,

masa e întinsă ca la nuntă... De ce n-aș sta și n-aș trage un cântec cu ei?...“.

— Ia stai, moșule! - strig. Dumneata n-ai luat-o cum trebuie, - și unde nu încep să cânt sus, sus de tot:

Ah, tu păsărică mi-i-că,

Nu zbu-hu-ra așa dehe-e sus,

Că drăgu-hu-ful me-e-u,

eu ști-hiu,

E depa-har-te du-us...

— Ah, afurisitule! - sări moșul. - Aici ai nimerit-o!

Și începu și el:

Că drăgu-hu-ful me-he-u,

eu ști-hiu...

— Auzi, Hrystyno, - „știu“! Așa că - bagă de seamă! Ai grijă! Ține bine minte... Ia, frățioare, mai toarnă-ne câte un pahar... Pune-ți și ție - bea!

— Dumneata mai bine i-ai spune băiatului să stea jos, că, uite, a început să se clatine, - spuse femeia încet.

— Nu-i nimic, - zic, - stau și-n picioare, doar tre? să mai cresc... Mai bine hai să mai luăm câte un pahar, pentru că v-am încărcat paiele nu oricum, le-am îndesa! Ia, numa? să le dez-dezlegați!

— Ei, ai auzit? - mormăi moșul.

— Toarnă!

— Pentru că le-am îndesat! - strig.

— Nu! Stai! - mă întrerupe moșul. - Hrystea, hai să bem numai noi doi, ca să nu mă înșeli! Să-mi umbli ca pe sârmă! Ai înțeles?

Adaug și eu:

— Iar femeia - să se teamă de bărbat!

Am vrut să dau și din mână și aș fi dat, dar am căzut...

... M-am trezit abia lângă sat. Zăpada scârțâie șuierat sub tălpile saniei. Firele de pe stâlpi zbârnâie, luna îmi bate drept în ochi. Și boii aleargă în trap ușor, scoțând aburi pe nări. Probabil, le e frig. Iar mie nici nu-mi pasă. Stau lungit ca într-un leagăn. La căpătâi, am luna, iar la picioare - e mama... Plânge... De ce o plânge? De unde a apărut? Îmi freacă picioarele, iar eu nici nu le simt! Mi-or fi amorțit sau ce?..

— Mamă!

Iote, a dispărut! Și luna a apus... O fi pentru că am închis ochii? Uite, iar e lună... Și iarăși a apus...

Uite-așa, lungit pe-o rână, o să stau până acasă. Mă acopăr cu aburii boilor și stau culcat... Haida, acasă!

— Asta-i satul? Nu, sunt șirele de paie. Da? satul unde-i?

Ei, gata. Trebuie să dorm.

Traducere de Corneliu IROD

Romanul „Drumul“ al Annei Traista Ruști sau metafora transformării durerii în fericire

(Urmare din numărul 273/274)

Arhitectonica iubirii este întrețesută eterogen. Fiii situați în prim-plan, Mătro și Ivan, sunt surprinși în ipostaze diferite de cunoaștere a erosului. Mătro a pierdut-o pe Iarâna, iar Ivan nu a cultivat dragostea pentru Mariusea, rămânând cu sufletul la iubirea sa din perioada liceului. La spitalul din Cluj, unde a fost adus tatăl lor, are loc o discuție între Ivan și Mătro despre eșecul ultimului în iubirea față de Iarâna.

Supărat, Mătro aruncă cutia cu inelul în iarbă, în timp ce Ivan îl atenționează că poate îi va fi necesară. În această atmosferă a confesiunilor, Ivan îi povestește fratelui său, aflat într-o profundă criză erotică, scena întâlnirii cu Mariusea. Bucuros de fericirea fratelui său mai mare, Mătro află că Mariusea a fost admisă la Facultatea de Biologie, descoperind pe lista de admiși numele Maria Havreleac, cu media 8,92. Așadar, drumul și destinul i-au unit. Dacă Ivan și-a atins fericirea, în toamnă, Mătro a plecat la facultate, dedicându-se studiului. În acest fel a vrut să-și atenueze durerea cauzată de pierderea Iarânei, însă nu a reușit. După doi ani, s-a simțit istovit. A lucrat și la depou, pe de o parte, pentru a căpăta experiență, pe de altă parte, pentru a câștiga niște bănuți. Pentru a se odihni, a decis să meargă la mare. În tren, a întâlnit-o pe Violeta care trăia cu mama ei la București. Întunecându-i mintea, Violeta îl

convinge să o ia de soție. În interiorul căsniciei lor, în pofida nașterii a doi copii, Mătro nu este fericit. Atât soacra, cât și Violeta îi reproșau că s-a dedicat studiului, neglijându-și familia. Orgoliile familiei Violetei sunt tendențioase. Neputând să urce la nivelul lui Mătro, cele două femei au vrut să-l coboare pe el la nivelul lor. Până la urmă Violeta moare, din cauza unui avort provocat la propunerea mamei sale. Această experiență nu a făcut decât să adâncească drama sufletească a eroului. Înstrăinarea de familia din Maramureș, solitudinea din interiorul cuplului au adâncit suferința personajului. Secvența creată de Anna Traista Ruști spune câte ceva despre reperele interculturale, care atunci când nu sunt acceptate cu înțelepciune, pot crea premisele unei suferințe.

După ce este „izgonit“ de soacră, după trei ani, Mătro se hotărăște să meargă acasă, făcându-i-se rușine că nu și-a căutat tatăl. El speră că după terminarea facultății să obțină repartiție undeva aproape de casă. În tren, în mod imprevizibil, s-a întâlnit cu Iarâna pe care nu a mai văzut-o de cinci ani. Iarâna află că soția lui Mătro a murit de trei luni, iar copiii au rămas cu soacra. În această atmosferă tensionată a reînălțării, în timp ce Iarâna îi spunea fiicei sale o poveste, Mătro și-a amintit de mama lui care îi spunea „Totul va fi bine!“ (p. 99). După un an, Mătro a venit la tatăl său cu familia întregă; soția, Iarâna, Olga, Andrei, Mara și Ivan, de numai două săptămâni. Atunci bătrânul l-a

rugat pe Ivan să-i aducă leagănul cel vechi ca să-l legene pe ultimul nepot după cum a promis soției sale.

Spațiul rural recompus de Anna Traista Ruști este condus de legile tradiției, de bătaia clopotelor de la biserică. Preocupările imediate, onestitatea, credința în Dumnezeu, geografia existențială sunt doar câteva preocupări ce definesc modul de a fi al oamenilor. Prin comportamentul său și prin felul în care a înțeles să-și educe copiii, Măkăta a rămas un model al comunității satului ucrainean. În sat, el reprezenta ceea ce întruchipa Ilie Moromete („Moromeții“ de Marin Preda) pentru satul Siliștea Gumești. În memoria acestuia a rămas casa despre care Mătro spune că bătrânul ar fi vrut să o facă muzeu, însă nu a apucat să-și comunice aceste gânduri și familiei. Muzeul va fi îngrijit de Ivan, până ce fiul Vasilenei va absolvi Facultatea de Istorie. În acest fel, lumea modelată de Măkăta a rămas o mărturie vie pentru urmași.

Cartea Annei Traista Ruști se înscrie în sfera prozei tradiționaliste cu o puternică încărcătură evocatoare. Izvorâtă dintr-un univers modelat de puterea tradiției și a istoriei, lumea propusă de autoare reușește să creeze o relație de empatie cu receptorul, prin acel sentiment al suspansului care însoțește cititorul pe tot parcursul lecturii.

prof. drd. Daniela Maria ANDRAȘCIUC

Apelul Președintelui Ucrainei

Dragi compatrioți,

În ultimele zile au avut loc unele evenimente importante, plăcute și nu prea plăcute, legate într-un fel sau altul între ele. În calitatea mea de președinte aș vrea să-mi exprim poziția față de aceste probleme. După ce am reușit ca, încă în luna iunie, să semnăm Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, după ce în luna septembrie Rada Supremă și Parlamentul European au ratificat concomitent acest document, la 1 noiembrie a început în mod oficial realizarea lui. Vă felicit pentru aceasta!

Eu nu voi permite niciodată nimănui să oprească mersul nostru spre Europa. Năzuința ucrainenilor spre Uniunea Europeană este determinată de însăși natura noastră de popor european. Și este absolut nefiresc să te lupți cu natura cuiva.

Semnificativ este faptul că, zilele acestea, opțiunea europeană a ucrainenilor a fost reconfirmată definitiv și irevocabil. Comisia Electorală Centrală aproape a încheiat numărarea electronică preliminară a voturilor. Rezultatul numărării a confirmat previziunile exit-pollurilor potrivit cărora majoritatea constituțională a alegătorilor aprobă parcursul Ucrainei spre Europa. De aceea, vă sunt profund îndatorat dumneavoastră, alegătorilor ucraineni, pentru această poziție civică.

Vă sunt îndatorat în egală măsură pentru încrederea voastră care a permis partidului „Blocul lui Petro Poroshenko” să obțină cel mai mare scor în alegeri. Din partea acestui Bloc au fost aleși, pe liste și în circumscriptii uninominale, 132 deputați. Este un număr mult mai mare decât din partea oricărei alte formațiuni politice. „Frontul popular” se situează pe locul al doilea din punctul de vedere al numărului de deputați, iar „Samopomici” pe locul al treilea. Partidul Radical și „Batkiivshchyna”, care au trecut pragul de 5%, trebuie să adere la coaliția proeuropeană. Dar formarea coaliției nu este treaba președintelui. Conform practicii europene, inițiativa formării coaliției aparține forței politice care a obținut cele mai bune rezultate în alegeri. Sunt sigur că „Blocul lui Poroshenko” va gestiona cum se cuvine această problemă.

Conform Constituției, coaliția trebuie să propună președintelui pentru a înainta Radei Supreme alese candidatura pentru funcția de prim-ministru. Viitoarea fracțiune a partidului „Blocul lui Poroshenko” a răspuns inițiativei mele de a-l susține pe Arseni Iașeniuk în funcția de șef al noului guvern. Dar pentru ea este o problemă de principiu să se convină un acord de coaliție de tip european al cărui proiect a fost propus deja partenerilor și societății.

Culturii politice europene îi sunt proprii acorduri politice extrem de detaliate în care planul de acțiuni este defalcat aproape pe zile.

Acordul de coaliție este de fapt un contract al coaliției cu țara. El nu poate fi un document care încapă pe trei pagini. Zilele acestea am discutat cu cancelarul Angela Merkel. În Germania există o lungă istorie de guvenare a coalițiilor de partide. Și experiența arată, mi-a spus doamna Merkel, că, cu cât acordul este mai gros, cu atât coaliția rezistă mai mult.

În ceea ce privește componența guvernului, cred că ea trebuie înnoită complet. Ea trebuie eliberată de cătușele corupției și de neprofesionalism, de principiul cotei de partid. Guvernul trebuie să se formeze exclusiv pe baze profesionale. Și trebuie să începem să introducem, în fine, reformele, bazându-ne pe parlamentul înnoit cu mai mult de jumătate de deputați.

Dragi compatrioți,

Alegerile din 26 octombrie sunt importante și pentru faptul că ele au avut loc și în teritoriile eliberate ale regiunilor Luhansk și Donețk. În cei 17 ani în care, în Donbas, a domnit clanul Ianukovyci, în regiune au uitat ce înseamnă votul cinstit. Este pentru prima dată, într-o lungă perioadă de timp, în care cetățenii Ucrainei care trăiesc în cele două regiuni estice își trimit „emisarii” în Rada Supremă aleși liber, pe bază concurențială. Cei pe care i-au ales și i-au susținut nu sunt, în cea mai mare parte, niște eroi ai timpurilor noastre. Deși e foarte important, totuși, că aceștia se situează pe poziția unității Ucrainei. Eu respect opțiunea părții libere a Donbasului exprimată la alegerile pentru Rada Supremă din 26 octombrie. Fiind președinte al tuturor ucrainenilor, sunt gata de dialog cu toți aceia pe care ei i-au ales.

În totală discordanță cu votarea din 26 octombrie sunt pseudoalegerile organizate în teritoriile din Donbas care sunt încă controlate de separatiști. Această farsă petrecută sub amenințarea tancurilor și automatelor nu are nimic în comun cu libera exprimare a voinței populației. Ele nu pot fi considerate alegeri.

Bandiții, teroriștii și intervenționistii se pot încorona ca deputați, premieri și miniștri sau chiar regi și împărați. Dar orice și-ar așeza pe cap, rămân aceiași ocupanți, tâlhari și separatiști. Ucraina nu va recunoaște niciodată așa-numitele „alegeri” din 2 noiembrie. Noi nu putem respecta alegeri care nu au existat nici din punct de vedere faptic și nici juridic. Ele nu vor fi recunoscute niciodată de nicio țară a lumii care se respectă pe sine și respectă dreptul internațional. Această farsă a fost deja condamnată de UE și SUA, de zeci de parteneri ai noștri. Iar purtătorul de cuvânt al Guvernului Germaniei a declarat azi că nu poate fi nici vorbă de anularea sancțiunilor împotriva Rusiei.

Pseudoalegerile reprezintă o încălcare flagrantă a Protocolului de la Minsk din 5 septembrie care prevede organizarea, în unele raioane ale Donbasului, a alegerilor locale anticipate exclusiv pe baza legilor Ucrainei. Noi le-am oferit această posibilitate. Farsa electorală din 2 noiembrie pune în mare pericol întregul proces de pace pe care l-am obținut cu prețul unor eforturi colosale. Ea înrăutățește în mod substanțial situația în Donbas. Responsabilitatea pentru toate acestea revine în totalitate executorilor, organizatorilor și celor care le-au comandat.

Ucraina respectă întru totul spiritul și litera Protocolului de la Minsk. Pe fondul încălcării lui grosolane de alte părți, noi vom fi puși în situația de a face unele modificări în planul nostru de acțiune. Eu am și discutat, astăzi, cu mi-

nistrul apărării, noua situație creată. Măine voi avea o ședință cu Consiliul pentru Securitate Națională și Apărare (CSNA) în cadrul căreia vom analiza situația și vom aduce modificări la scenariul acțiunilor noastre, pornind atât de la prognoze optimiste, cât și de la cele pesimiste.

Una dintre problemele pe care le voi supune analizei CSNA este abrogarea legii privind particularitățile autoadministrării locale în unele raioane ale regiunilor Donețk și Luhansk. Această lege a jucat, la timpul său, un rol extrem de important în oprirea intervenției externe, în mobilizarea susținerii internaționale a înțelegerilor de la Minsk, în demonstrarea sincerității intențiilor Ucrainei privind oprirea escaladării situației în Donbas. Noi am arătat locuitorilor din regiunile Donețk și Luhansk, precum și lumii întregi că Kievul dorește în mod sincer reglementarea politică a situației. Separatiștii au respins această oportunitate. Organizarea pseudoalegerilor a subminat legea și a acutizat grav situația în Donbas. Toate prerogativele largi prevăzute în lege suntem gata să le oferim dar numai organelor de autoadministrare locală legitime, nu bandiților care se încoronează regi.

Descentralizarea rămâne în mâna noastră ca un element-cheie al reglementării politice în Donbas. Suntem gata să adoptăm o nouă lege dacă toate părțile vor trece la realizarea Protocolului de la Minsk, dacă va fi oprit focul, va fi creată zona-tampon și va fi instaurat controlul la frontieră și dacă se vor întreprinde pași care să însemne că separatiștii dau înapoi în problema așa-ziselor „alegeri” din 2 noiembrie.

Noua lege urmează să prevadă limite precise ale raioanelor cu autoadministrare locală specială în concordanță clară cu înțelegerile de la Minsk. Și o descentralizare bugetară care să desființeze acea întrebare supărătoare cine pe cine hrănește. Ea va permite acestor raioane să răspundă singure, pe baza propriilor resurse, de propria lor finanțare. Fiecăruia după muncă.

Fondul internațional care se va crea inclusiv cu concursul partenerilor străini va asigura în totalitate refacerea infrastructurii Donbasului cu condiția ca acolo să fie reinstaurată puterea ucraineană, pacea, liniștea și securitatea. Cu timpul, voi propune Parlamentului să adopte legea privind crearea zonei economice libere cu regim special al relațiilor comerciale cu UE și Rusia.

În pofida provocărilor, calea diplomatică de reglementare a situației rămâne o prioritate pentru conducerea ucraineană. În același timp, însă, vom continua să intensificăm consolidarea capacității noastre de apărare pentru cazul în care evenimentele vor evolua împotriva dorințelor noastre. Și această problemă va fi discutată mâine în ședința Consiliului Securității Naționale și Apărării.

Eu cred în unitatea noastră și în victoria noastră. Pentru că dreptatea este de partea noastră.

Glorie Ucrainei!

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

UCRAINA - mai aproape